

LAISO

TIHA DOLINA

Wich Backley

TIHA DOLINA

LASO 521

Wich Backley: **TIHA DOLINA**

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Copyright: V. Bekl

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: **MARCEL ČUKLI**

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr Vladimir Anić, **dr Adolf Dragičević** (predsjedavajući), Nenad Brixy, Ljudevit Bauer, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan, Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender – **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Borivoj Jurković

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a „Vjesnik“ n.s.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva: „Laso“, Redakcija „Romani i stripovi“, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost „Vjesnik“ n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) „Vjesnikova“ Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1300 d ili 1170 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 650 d ili 585 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR „Vjesnik“, Interna banka, s oznakom za „Laso“. Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 27,00, US\$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za „Laso“).

Ekonomska propaganda: „Vjesnik“, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 13.000 d c/b stranica 9000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

LASO 521 izlazi 7. 10. 1983.

I

Konj izbiје na žučkasti put, a onda ga jahač skrene na stazu što je vodila uz jezero.

Sivozelena voda bljeskala je pred muškarčevim očima, ali Clifford Locksley bijaše obuzet sumornim mislima i nije opažao ljepotu koja ga je okruživala.

Snažnije podbode konja. Bijaše mu potrebno što brže kretanje kako bi tjelesnim naporom nadvladao duševne muke.

Pošto je tako jahao oko šest milja, stigne do raskrižja, gdje se staza račvala. Jedan je krak vodio do mjesta gdje je u jezero utjecao planinski brzak, drugi se uspinjao naviše.

Krene drugim. Nije mu trebalo dugo da izbiје na proplanak. Tu sjaše i pusti konja neka pase, a on se svali na travnato tlo.

Pogled mu je lutao preko jezera i sivih brda, prema dalekim bregovima i daljini kamo je namjerio.

Svjestan da je pred njim dug put, nije se dugo odmarao. Tek toliko koliko je čovjeku i životinji potrebno da predahnu. Onda uz-

jaše i nastavi jahati prema dalekom cilju.

Obuzet mislima, gotovo nije bio svjestan milja što ih je ostavljao za sobom, ni sati što su letjeli. Sunce na zalazu govorilo je da će uskoro zanoćati i da mora naći mjesto za logorovanje. Takvo koje će odgovarati i njemu i njegovu sivcu.

Trgnuo se kad je životinja pod njim zastala. Opazi da konj stoji u širokom i plitkom potoku. Dopusi mu da utaži žeđ, a onda preгази potok i na suprotnoj obali sjaše.

Napuni čuturu i vreću s vodom, pa krene u potragu za nekim pogodnim mjestom gdje će prenoćiti. Naposljetku se zaustavi u šumarku vitkih hrastova.

Noć bijaše hladna i mirna. Nekoliko je noćnih kukaca tugaljivo zujalo, a iz daljine je dopiralo melankolično zavijanje kojota. Ništa drugo nije narušavalo noćnu tišinu. Nije bilo čak ni povjetarca koji bi pjevušio kroz krošnje.

Zapalio je vatru, malu ali toplu. Kratki komadi stare hrastovine su se užarili i pucketali kao da su živi, poput prijatelja koji ti želi razbiti osamu.

Medutim, taj ga prijatelj podsjeti na ono što je svim snagama želio zaboraviti.

U odsjaju vatre pred njegovim se očima pojavi lice mlade djevojke. Ljepko lice okruženo kosom boje zrelog žita, sa živahnim, toplim smeđim očima i usnama nalik rumenom pupoljku.

Dugo zatomljivana bol nagrne svom silinom i svega ga preplavi.

Iako su se poznavali samo nekoliko tjedana, među njima je buknula žestoka ljubav. Razmišljali su već o tome da se uzmu i zauvijek ostanu zajedno kad ih je surova zbilja razdvojila. Vjerojatno zauvijek.

Na dalekom Zapadu djevojčina je ujna preminula i ujak je nećakinju pozvao k sebi. Maloljetna djevojka, koju su na Istoku bili prigrlili ujakovi poznanici kad je odjednom ostala bez oba roditelja, morala je poslušati skrbnika i jedinog rodaka. Krenula je na Zapad.

Otad je više nije vidio, niti zna gdje je. Pokušao ju je pronaći ali uzalud.

U međuvremenu je djevojčin ujak, koji nije više želio živjeti na mjestu gdje ga je sve podsjećalo na izgubljenu ženu, prodao sve što je imao i krenuo dalje na Zapad. Trag im se izgubio.

Možda sve ne bi bilo tako završilo da je on ostao u gradu u ko-

jem se bijahu upoznali. Medutim, u međuvremenu je i u njegovu životu došlo do korjenitih promjena, pa je i on morao napustiti dotadašnje mjesto boravka.

Kad se Clifford Locksley zavukao u gunjeve bila je malone ponoć. Borba u njemu izvukla je iz njegova tijela i posljednji trunak snage i san mu je donio dobrodošao zaborav.

* * *

S hladnom su se zorom, kao i svakoga dana, muka i bol vratile.

Najradije bi se zavukao u kakav guštik, poput ranjene životinje, i tamo umro. Medutim, nije to smio uraditi. Ne smije dokrajčiti svoj život prije nego što vrati dug prijatelju koji mu jednom bijaše spasio život s kojim sada ne zna što će.

Najbolji mu je prijatelj David našao smrt pod kopitima ludačkog stampeda, a njegova je mlada žena ostala sama na velikom ranču s nejakim sinčićem.

Kako Clifford bijaše preživio rat samo zahvaljujući tom drugu i prijatelju a nikada mu se za to nije mogao odužiti, znao je da je sada vrijeme da dug vrati. I tako je krenuo na put, prema ranču pokojnog prijatelja.

Dio puta prevezao se željeznicom, dotamo dokle bijaše izgrađena, a onda je produžila na konju.

U Wood Cityju upoznao se sa starcem koji je dobro poznavao Zapad i život u tim krajevima. Starac ga je posavjetovao kakvog konja da kupi, čime da se opskrbi i kojim putem mora krenuti.

Onoga dana kad je krenuo iz Wood Cityja, daleko je odmakao. Sumrak ga je zatekao ulogorenog u usjeklini visokih litica, sredinom koje je žuborio potok. Nakon cjelodnevnog jahanja odmor bijaše dobrodošao i jahaču i konju.

Sljedećeg se dana uspinjao vododerinom u kojoj u ovo doba godine nije bilo mnogo vode, pa je lako napredovao iako je tlo bilo kamenito.

S prijevoja obraslog travom i cvijećem živopisnih boja staza se spuštala na drugu stranu, krivudajući ispod rijetkim žbunjem obraslih padina i usjecima ogoljelim od vjetra.

Prije nego što je stigao u podbrežje začuo je šum vodopada i skrenuo sa staze, u smjeru odakle je šum dopirao. Trave za konja i drva za vatru bilo je u izobilju i Clifford Locksley je odlučio da se ovdje dan-dva odmori, u tišini tako suprotnoj vrevi u velikom gradu iz kojega je otišao. U ljepoti ugodnoj i bliskoj njegovoj prirodi.

Ništa ga više nije privlačilo da se vrati u ono što ljudi nazivaju civilizacijom, premda su mnogi od njih sve prije nego civilizirani. Najradije bi ostao ovdje i živio životom nekoga svog dalekog pretka, ali znao je da mora dalje. Davidovoj je udovici potrebna pomoć.

Nakon dva dana ... toliko je sebi priuštio odmora, uživajući u blagom suncu i neditrutoj prirodi ... krene dalje.

Pod dahom proljeća snijeg na okolnim brdima počeo je kopniti a zemlja u podbrežju, dotad siva i smečkasta, ozelenjela je.

U toj udolini zaštićenoj brdima ležalo je imanje Frederycka Tyrrella. Zemlja je bila nedavno porana i sada su iz nje izbijali blijedo zeleni izdanci. Na pašnjacima što su se sterali sve do bregova pasla su goveda i konji. Po srijedi javorika uzdizala se velika obiteljska kuća.

Dan koji je osvanuo bio je veličanstven. Sunce je bilo svijetlo i toplo, u javoriku su pjevale ptice, između zelenila šarenilo se cvijeće. Pa ipak, usprkos ljepoti kojom bijaše okružena, djevojka koja je stajala pred kućom bila je tužna.

Annabel Crowe nije vidjela tu ljepotu zato što su tuga i bol zbog izgubljene ljubavi bili jači od svega. Iako je prošlo gotovo godinu dana otkako se odvojila od muškarca kojeg je voljela, i dalje je čeznula i patila za njim.

Iz obamrlosti je prene čvrst korak.

Na prostranu je verandu izišao muškarac srednjih godina. Pogled njegovih svijetlih očiju postade ozbiljan kad opazi izraz tuge na nećakinjinu licu.

Frederyck Tyrrell nikada nije od Annabel mogao čuti što je muči, ali je iz nekih nuzgrednih napomena zaključio da je na Istoku bila zaljubljena u nekog muškarca. Isprva je pomislio da

je posrijedi mladenačka zanese-
nost, no protekli su ga mjeseci
uvjerili da su u pitanju mnogo
dublji osjećaji.

Veoma se često pitao kako bi
mogao pomoći Belli, ali nije na-
šao odgovor. O svemu tome ona
nije uopće govorila, a kad bi on
pokušao načeti razgovor glumila
je da ne shvaća o čemu bi on že-
lio razgovarati.

— Kakvo divno jutro, dijete! —
reče Tyrrell i opazi da se Anna-
bale usiljeno osmjehnula.

Djevojčine su se usne razvukle
u osmijeh, ali su oči i dalje ostale
sjetne. Bilo je očito da ne želi one-
raspoložiti ujaka pomišlju da joj
kod njega nije lijepo. Osim toga, u
posljednje se vrijeme ujak silno
promijenio. Kao da se prekonoc
porušio. Nije tome bila kriva
samo prerana smrt životne dru-
žice. Protekla je zima bila i vraški
duga i vraški ledena, a to nije po-
godovalo njegovoj u ratu ranjenoj
nozi. Iako je rana odavna zacije-
lila, i najmanja mu je hladnoća
donosila muke. Malo je živnuo
otkako je nastupilo proljeće. Vo-
lio je sunce, drveće, ptice i cvi-
jeće, a ovdje su zime bile hladne
i duge, obilate snijegom i ledenim
vjetrom.

Annabel je sve više pomagala
na imanju, kako bi oteretila ujaka
suvišnih briga.

Momci koji su radili za Frede-
rycka Tyrrella, odreda mladi i le-
dični, trudili su se da privuku paž-
nju lijepe djevojke. Uzalud. Nijed-
nog nije shvaćala ozbiljno. Za nju
su svi bili isti, čak i vanjstinom.

Zacijelo ne bi nijednoga mogla
podrobno opisati da je to od nje
netko zahtijevao, iako ih je susre-
tala na svakom koraku i često s
njima razgovarala.

Pred njenim je očima uvijek
bio lik samo jednog muškarca.

Vidjela je duguljasto, glatko iz-
brijano lice, tamne i prodorne
oči, visok i snažan ali ne preku-
pan lik. Na prvi su je pogled osvo-
jili njegova muškost spojena s bla-
gošću. No da je Clifford Locksley
bio samo privlačan muškarac,
njene bi osjećaje vrijeme i udalje-
nost lako izbrisali. Međutim, zbog
njegove dobrote, čovječnosti i po-
štenja vrijeme otkako su daleko
jedno od drugoga samo je ojačalo
i produbilo njenu ljubav.

* * *

Jednog dana, dok su nakon na-
pornog rada sjedili na verandi i
uživali u blagom predvečerju, Fre-
deryck Tyrrell iznenada reče:

— Bella, što bi rekla kad bih ja
sve ovo prodao, pa bismo zatim
krenuli nekamo gdje je toplije?

Djevojka ga začuđeno pogleda.

— Prodao bi ovo? Pa za to te
vežu tolike uspomene!

— Baš zato. Tu ću ne samo do-
vijek tugovati nego ću se i sle-
diti. — Pažljivo pogleda nećaki-
nju, pa upita: — Imaš li kakav
poseban razlog da ostanemo
ovdje?

Annabell zaniječe glavom. Po-
mislila je na Clifforda. Znači, bila
bi još dalje od njega. Odmah za-
tim reče samoj sebi: Potpuno je
svejedno gdje sam kad ne mogu
biti s njim. Da je prema meni os-

jećao nešto dublje, ništa ga ne bi spriječilo da dode za mnom.

Digne glavu i pogleda ujaka.

— Što bi me ovdje posebno vezalo, ujače? — upita, pa doda: — Hajd'mo tamo gdje će tebi biti bolje.

— Znaš — nastavi Frederyck — sada bih ovo vrlo povoljno prodao. Odnedavna su počeli otkupljivati zemlju u našem kraju jer namjeravaju graditi željezničku prugu, a to je povećalo vrijednost zemlji.

— A kamo si naumio krenuti?

— Razmišljao sam o tome, ali još ništa nisam odlučio. Želio sam najprije čuti što ti o tome misliš. Kako nemaš ništa protiv, sada mogu o tome određenije razmišljati. Ipak neću moći o tome odlučiti dok ne čujem nečiji savjet. Zato ću porazgovarati s Gellatleyjem. On dobro poznaje Zapad.

* * *

Frederyck Tyrrell i Annabel Crowe stajali su na verandi i promatrali kako se mala kola što ih je vukla zaprega živahnih konja brzo približavaju prilaznim putem.

Posjetitelj bijaše Tyrrellov prijatelj Ted Gellatley, koji je živio u nekoliko milja udaljenom gradiću. Nekoć davno, prije nego što se skrasio u ovom kraju, bijaše prolunjabo gotovo cijelim Zapadom i upoznao mnoge krajeve.

Tyrrell mu bijaše poslao poruku i zamolio ga neka navrati. Želio je čuti što će mu Gellatley savjetovati kamo da krene i koji kraj da odabere za novo obitavalište.

Nije čudno što se ujak želi posavjetovati s nekim tko dobro poznaje Zapad, pomisli Annabel. Odluka nije nimalo laka.

Sjeli su na verandu, u hlad pu-zavica što su obavijale potporne grede i širile se nadstrešnicom.

— Čuo sam u gradu da namjeravaš odseliti odavde — odmah će Gellatley. — Svima nam je žao, ali sada je zacijelo prekasno da ti savjetujem suprotno. Reci, kamo si naumio krenuti?

— Zato sam te i pozvao što želim da mi ti savjetuješ gdje bih našao ugodniju klimu od ovdašnje. Čuo sam da su u Arizoni zime suhe a mogućnosti za uzgoj stoke neograničene.

— Da, klima je dobra — suglasi se Ted Gellatley. — To ne mogu poreći. Međutim, to je gotovo jedina dobra stvar tamo. Ostalo je loše, vraški loše. Bodljikava žica, revolveraši, kradljivci stoke...

— Nisam ni slutio da bih se negdje susreo i s tim problemima. Pa što bi mi onda ti savjetovao?

— Usprkos svemu što sam maločas rekao — nastavi gotovo preko volje Gellatley — Arizona je divna zemlja. Osebusna, puna neopisive ljepote.

— Što misliš, u koji dio Arizone da podemo?

— E — neodlučno će Ted Gellatley — ne poznajem Arizonu tako dobro da bih ti mogao točno odgovoriti, ali nešto ću ti ipak savjetovati. Željeznička pruga Santa Fe tek je nedavno izgrađena. Duž cijele pruge osnovani su rančevi

na kojima ljudi bjesomučno uzgajaju goveda. Kako se i ti namjeravaš time baviti, savjetujem ti da se smjestiš negdje blizu pruge.

* * *

I tako Frederyck Tyrrell odluči krenuti u Arizonu.

Pri pomisli da će se suočiti s pionirskim životom, Annabel Crowe živne. Svjesna da njena bol za Cliffordom nikada neće minuti, ali i da ne može izmijeniti sudbinu, odluči tu bol potisnuti duboko u sebe.

Krenut će u novi život i ponašati se kao i sve njene vršnjakinje. To duguje i ujaku, koji je iskreno voli i koji si predbacuje da je nesretna zato što je on želio da živi s njim. Odsad će samo ona znati što se krije iza njene bezbrižnosti i vedrine.

Dva dana poslije Gellatleyjeva posjeta Frederyck Tyrrell je kupio troja duboka i prostrana kola. Pokrili su ih ceradom, preko visokih arnjeva. Jedna su kola bila namijenjena Annabeli i njenoj prijateljici Katty Baxton, druga Tyrrellu i Barneyju Crookeu, a treća će natovariti kovčezima, kutijama i sanducima s najdražim stvarima.

Tyrrell je odlučio povesti Katty i Barneyja koji su se namjeravali vjenčati, kako se Annabel ne bi odvojila od prisne prijateljice svojih godina.

I osvanu jutro odlaska. Krenuše. Naprijed kola predviđena za djevojke kojima je upravljao Tyrrell, za njima kola s teretom, kojima je upravljao Barney i pos-

ljednja kola predviđena za muškarce kojima je upravljao Fredi, momak koji je ionako putovao na Zapad pa mu je taj posao bio dobrodošao.

III

Dok je konj kaskao, Lisbeth Fenwick gledala je u plavo nebo iznad sebe i pitala se hoće li dvi-jeka tako samovati. Ranču je potrebna muška ruka, a Billyju otac koji će ga voditi kroz život. Prvo bi se lako riješilo. U ovo kratko vrijeme poslije Davidove smrti već je nekoliko muškaraca pokazalo da ih ona zanima, iako je Lisbeth bila svjesna da je većini zapravo za oči zapeo ranč. Mnogo bi teže našla čovjeka koji bi njezina sina prihvatio kao svoje dijete, a s takvim kojemu bi Billy bio nužno zlo ne bi mogla živjeti.

Iz razmišljanja je trgne rzanje više konja. Podigne glavu.

Upravo je izjahala iz šumarka i konj kojeg je jahala sam je usmjerio prema prostranom pasištu po srijedi kotline. Tu, u velikom koralu bijaše tridesetak konja.

Oh, kako bi David bio ponosan da ih vidi!

Došavši na Zapad, David Fenwick je naumio uzgajati goveda, no najveća su mu ljubav bili konji. Prve tri kobile i vranoga ždrepcu kupio je prije nego svoje prvo govedo. I dok su se o stoci brinuli kauboji, konjima nije prilazio nitko osim Davida.

Poslije muževe smrti Lisbeth je osjećala dužnost da se osobno

brine o konjima. Billy i ti konji bilo je jedino što joj je priraslo srcu, a do svega ostalog nije joj bilo nimalo stalo. Kad ne bi osjećala da je time iznevjerila Davida, najradije bi sve prodala i otišla...

Otišla? Zaboga, kamo? Roditelji su joj odavno umrli, rodbine nema, pa je ionako svejedno gdje živi. Billy ovdje uživa i teško bi se privikao na gradski život. I što bi onda radila u gradu? Ovdje bar ima toliko posla da se ne može prepustiti tužnim razmišljanjima.

Zacijelo bi na ranču sve pošlo dobro, nizbrdo da se ubrzo poslije Davidove smrti nije pojavio Dick Hawley, jer se ona uopće nije razumjela u govedarske poslove.

Pri pomisli na Hawleyja Lisbethino lijepo lice se smrkne. Morala je priznati da je sa stokom stručnjak i da iz kauboja uspije izvući maksimum. Nikad mu nije imala ni zbog čega prigovoriti. Sve bi bilo u najboljem redu da je odnedavno nije počeo salijetati.

U početku je Lisbeth mislila da su posrijedi sitne pažnje muškarca prema ženi, no kad je pažnja postala sve očiglednija a Hawleyjevo vladanje sve napasnije, odlučno mu je rekla neka prestane ili će morati otići s ranča. Nije željela postati predmetom ogovaranja. Onda joj je Hawley ponudio brak. Zaprepastila se. Odgovorila mu je kako ni ne pomišlja da bi se ponovo udala, ali on očito nije ozbiljno shvatio njeno odbijanje.

Konj pod Lisbeth stane i ona se trgne. Životinja je naslonila glavu na ogradu korala na onom mjestu gdje bi Lisbeth uvijek sjahala, i čekala.

Lisbeth spuzne s konja i rasedla ga, a onda otvori vratašca i rukom pljesne životinju po boku. Konj se veselo pridruži ostalim životinjama unutar ograde, a Lisbeth krene za njim.

Došavši do drvenjare na suprotnom kraju pasišta, otvori vrata i izvadi vile. Nagrabi nekoliko navijlaka sijena i odnese ih na pasište, a onda pogleda da li u valovu ima dovoljno vode. Ponekad se znalo dogoditi da se cijev kojom se voda slijevala začepi.

Nije ni slutila da netko budno prati svaki njen pokret.

Na rubu šumarka kroz koji Lisbeth bijaše dojahala stajao je Dick Hawley i požudnim pogledom promatrao mladu ženu.

Moram priznati, govorio je samome sebi, da bi Lisbeth Fenwick bila poželjna čak i da nije bogata. Pogledom je prešao od njenih punih grudi na uzan struk pa na blago zaobljene bokove, a onda se vrati naviše. Na lijepom duguljastom licu isticale su se tople sive oči. Kosa boje meda bila je skupljena na potiljku i zavezana zelenom vrpcom.

Pogled na Lisbethine usne nagna Dicka Hawleyja da krene naprijed.

Začuvši šum, Lisbeth se uznemireno okrene. Još se više uznemiri kad vidje tko joj se približava. Otkako je odbila Hawley-

jeyu bračnu ponudu nisu više bili nasamo, pa je povjerovala kako je napokon shvatio da je mislila ozbiljno kad ga je odbila.

— Ne bi li bilo pametnije da i ovaj posao prepustite meni, gospodo Fenwick? — upita Hawley.

— Prenaporno je da tako često jašete sve dovle zbog tih konja. I nepotrebno, jer ja ionako često moram ovuda proći.

— Možda bi po vašem mišljenju bilo pametnije, ali ja tako ne mislim. Želim se osobno brinuti o tim životinjama.

— Sentimentalne besmislice. Odsad ću ja preuzeti brigu o konjima.

Lisbeth ga zaprepašteno pogleda. Eh, sada je uistinu pretjerao! Što je previše, previše je! Tako s njom ne može razgovarati!

— Gospodine Hawley, mislim da ste se zaboravili. Na svojem ranču ja odlučujem!

— Ne mislite li da je ranč posao za muškarca? Silom prilika dosad bijaše ovako, no to će se promijeniti čim se vjenčamo.

Zaprepaštena Lisbeth nije mogla izustiti ni riječi.

— Želim da mojoj ženi jedina briga budu kuća i moja udobnost, a ne da jurca okolo — nastavi Dick Hawley. — Ženi je mjesto u kući i...

Lisbeth se u hipu pribrala i oštrim glasom prekinula Hawleyja:

— Kako se usuđujete sa mnom tako razgovarati! Rekla sam vam da se neću udati za vas!

Dicka Hawleyja nije nimalo pokolebalo ni njeno odbijanje ni njen bijes.

— Bit ćeš moja, Lisbeth, htjela to ili ne — drsko odgovori, pa nastavi: — želim te od prvoga dana. Imao sam mnogo žena u životu, ali nijednu nisam toliko želio da bih se s njom vjenčao.

Odmjerio je lijepu ženu od blještavih vlasi do vrhova čizama i kimnuo, kao da odgovara na neko pitanje.

— Baš si takva žena o kakvoj je moj otac sanjao cijeloga života — reče.

Lisbeth ga je zabezeknuto promatrala. Zar je taj čovjek poludio?

— Moj je otac običavao govoriti — nastavi Hawley — da postoje razne vrste žena, ali da je samo jedna prava. »Sine, kod ćeš birati onu kojom ćeš se oženiti«, govorio je, »izaberi ženu s kosom boje meda. Plavojke su hladne... tko će ti zimi grijati krevet, smeđokose su prgave... samo čekaju gdje će te zaškočiti, ridokose su živi plamen... ali taj plamen ne može ugasiti samo jedan vatrogasac. Jedina prava žena je ona kose boje meda.«

Lisbeth nesvjesno pogladi vlasi.

— Da — nasmiješi se Hawley — tvoja je kosa upravo takve boje.

— Vi ste ludi!

— Jesam, za tobom, Lisbeth!

Obrvan žudnjom, više se nije mogao savladivati. Hitro joj pride i rukama je obavije oko struka, pa je privuče na grudi. Zatim us-

nama potraži njene, a jedna mu ruka obuhvati punu dojku.

Počela se otimati, ali muškarac je tako priklješti uza se da se nije više mogla pomaknuti.

Požuda savlada Hawleya i on počne Lisbeth gurati prema drvenjari sa sijenom. Malone su stigli do vrata kad se začu topot kopita.

Netko je galopirao prema pasištu!

Dick Hawley prekune i pusti Lisbeth, pa se okrene.

Prema njima jahao je Errol McGee, jedan od kauboja na ranču Lisbeth Fenwick.

Nadomak koralu zauzda konja, skine šešir pred Lisbeth i reče.

— Gospodo, poslao me Zebb. Billy je pao s drveta i...

Lisbeth prestrašeno uskliknu i potrči prema svom konju.

— Ne brinite, gospodo — poviče za njom McGee — nije mu ništa. Samo je malo istegnuo gležanj i dobio nekoliko modrica. Više je preplašen nego ozlijeđen. Zebb ga je smjestio na verandu, ali Billyju je dosadno jer mora mirovati i htio bi da budete kraj njega.

Lisbeth odahne. Ne samo zato što se njenom sinu nije ništa dogodilo nego i zato što ju je McGee spasio iz neprilika koje bi doživjela da je dalje ostala nasamo s Dickom Hawleyjem.

IV

Bio je hladan i turoban dan kad je Clifford Locksley na putu za ranč Moonbeam ujahao u Rugged City.

Vjetar je vitlao prašinom i lišćem. Iz dašcare i baraka prema nebu se uzdizao plavičasti dim. Na prvi pogled se vidjelo da ta blijedna naseobina potpuno odgovara svom nazivu (rugged — divlji, op. pr). Nekad rudarski gradić postao je utočištem razočaranih tragača za zlatom i raznoraznih lutalica. Više od pola kućeraka bijaše napušteno kad se vidjelo da je zlatna groznica bila lažna bolest. Bolest od koje su mnogi nasilno umrli a drugi pobjegli što dalje.

Locksley zaustavi konja ispred dašcare na rubu gradića, na pročelju koje je pisalo da tu nude konjak i toplo jelo.

Sjaše, priveže konja za privezište, pa preko niskoga trijema krene u kuću.

Unutra ga dočeka sjedokosa žena gruba lica ali vedra pogleda i s osmijehom dobrodošlice.

— Dobro došli, stranče! Zacijelo ste promrzli od ovoga vjetra. Uдите u kuhinju.

Poslušao je i pošao za ženom. Kad je ušao u toplu kuhinjicu, dočeka ga divan miris svježe pečenoga kruha.

— Gospodo — reče Locksley — pročitao sam da nudite prenočište i prehranu. Drago bi mi bilo ako me možete primiti.

— Vama bi bilo drago, a meni još draže — odgovori žena. — Raduje me da napokon vidim novo lice. Dodite, pokazat ću vam sobu da vidite hoćete li biti zadovoljni. Mala je ali čista i topla.

– Nije potrebno da je pogledam. U kući u kojoj kuhinja dočeka namjernika takvom dobrodošlicom i sve ostalo mora biti ugodno. Ako vam to odgovara, najprije bih se pobrinuo za konja, a onda nešto pojeo.

– Odnosite prtljagu na prvi kat, zahvali drugu sobu slijeva. U toj je sobi i mala peć. Donijet ću vam toplu vodu.

Uradio je kako mu je rekla. Pošto se umio i obrijao, side na večeru.

Žena je donijela toliko jela da je Locksley upitao:

– Čekate li još koga na večeru?

– Zašto? Zaboga! Nećete mi valjda reći da mlad čovjek kao vi nije gladan pošto je prevalio toliko put!

– Oh, gladan jesam, i to podosta, ali ovo ovdje...

– Jedite koliko možete. Uvjeren sam da ćete shvatiti koliko vam je manjkala domaća kuhinja tek kad prionete jelu.

Imala je pravo. Jeo je toliko da se naposljetku pred samim sobom postidio kad je vidio da ni na povećoj plitici ni u zdjeli nije gotovo ništa ostalo.

Poslije večere ode u kuhinju da zahvali gospodi Dalisson na dobrom jelu.

* * *

Kad je sljedeće jutro Clifford Locksley ušao u blagovaonicu, u njoj je već sjedio jedan gost.

Čovjek u kutu dočeka Locksleyja ljubopitljivim pogledom, a onda mu kimne na pozdrav i upita:

– U prolazu ste, stranče?

– Da. Zaustavio sam se ovdje da bih se odmorio, ali i porazgovarao s ljudima. Željan sam društva. Međutim, u vas je tako mirno kao da su svi izumrli.

Tako je uvijek kad zagazimo u jesen. No ove godine ni ljeti nije bilo mnogo bolje. Prijašnjih je godina ovuda prolazilo mnogo stoke, ali ove godine ovuda nije tjerana ni ukradena. Uostalom, svima govorim da je predio odavde do Rugged Hilla samo za one koji su odlučili završiti sa svojim životom. Samo je podno Rugged Hilla još podnošljivo za život, ali i ona dva ranča što su tamo uskoro će propasti. Zahvaljujući stokokradicama, razumljivo.

Clifford Locksley, koji je dosad jeo i usputno slušao što njegov sugovornik priča, naglo podigne glavu. U njegovim očima bljesnu začudenost a odmah zatim pogled mu postade zabrinut.

Zaboga, pa jedan od tih rančeva o kojima govori ovaj čovjek mora biti Moonbeam!

– Zar ovdje kradu stoku tek tako? I svi to znate?

Na Locksleyjeva pitanja sjedokosi se debeljko nasmije iz svega glasa.

– Vidi se da niste iz ovih krajeva. Nas uopće ne čudi kad ovuda naide poveće stado koje tjera netko za koga znamo da goveda ne mogu biti njegova...

– Pa što rade predstavnici zakona? – prekine Locksley sugovornika. – Zašto to dopuštaju?

— A što oni tu mogu? Jedan šerif ima u svojoj nadležnosti tako veliko područje da svuda ne stigne. Dok je on na jednom kraju, stokokradice su na drugom. Osim toga, rančeri nikako da se udruže, a pojedinac se ne usuđuje upustiti u borbu s dobro organiziranim i naoružanim pljačkašima.

— Ljudi znaju tko su pljačkaši i ništa ne poduzimaju? — čudio se dalje Locksley.

— Pa, ne mogu reći da znaju. Zna se samo ono što se priča. Nikoga nisu uhvatili na djelu, a postoji je teško utvrditi da li je ukradena. Pljačkaši odmah preprave žigove.

— Netko bi ipak morao znati čiji su prsti umiješani u sve to.

— Suška se o tome tko je glava najveće bande stokokradica sjeverno od Rugged Hilla... a možda i na mnogo širem području... no momak je tako lukav da se baš ništa ne može dokazati.

Sjedokosi čovjek digne glavu s tanjura i pažljivije pogleda Locksleyja. Pošto ga je neko vrijeme promatrao, upita:

— Ako smijem pitati, kamo ste se uputili, neznance?

Clifford Locksley odluči odgovoriti iskreno, ne bi li zatim još nešto saznao od svoga sugovornika.

— Na ranč Moonbeam — odgovori pomno se zagledavši u susjeda za stolom. — Čuli ste za taj ranč?

Prije nego što je odgovorio, čovjek je samo načas dvoumio, no

Locksleyju i to bijaše dovoljno da ga pažljivije pogleda.

— Kako ne bih čuo! To je jedan od ona dva ranča koja sam spomenuo.

— Zar je i Moonbeam bio na udarcu stokokradica?

— Začudo, nije. Premda bi se očekivalo da će ga obrstiti do posljednje travke...

— Zašto?

— Posao bi im olakšalo to što rančom upravlja žena.

Debeljko ušuti i prione jelu. Onda promrmlja punih usta, više kao za sebe:

— Ako ste krenuli tamo, vjerojatno to znate...

— Znam — kratko odgovori Locksley, pa naizgled nezainteresirano upita: — Rekli ste da Moonbeam začudo nije bio meta stokokradica. Što ste mislili pod tim »začudo«?

Ovoga je puta debeljkovo oklijevanje mnogo dulje potrajalo. Locksley je već namjeravao odlučnije ponoviti pitanje kad je sjedokosi čovjek naposljetku odgovorio:

— Pa, možda i nije čudno...

Taj kratki odgovor koji ništa nije objasnio potakne Locksleyjevu znatiželju. Bilo je očigledno da debeljko nešto zna ali da nije voljan pričati.

— Odlično ste upućeni u ono što se zbiva s ovu stranu Rugged Hilla — polaska Locksley sugovorniku.

— Aha! Kao putujući trgovac mnogo se vozim okolo i koješta čujem. Volim slušati, ali ne i govoriti.

Iako je tim riječima nedvojbeno iskazao da ne želi razgovarati o onom što njegova susjeda za stolom zanima, Locksley bijaše odlučan da iz debeljka izvuče što više.

— Poznajete vlasnicu Moonbeam? — upita.

— Gospodu Fenwick? — Debeljko kimne. — Fina ženica. — Ispod oka pogleda Locksleyja i, nasmijuljivši se lukavo, upita: — I lijepa, ha?

— Ne poznam je — kratko odgovori Locksley.

— Ne? Pa zašto onda idete baš na Moonbeam? — čudio se debeljko. — Doduše, otkako je udovica, mnogi muškarci posjećuju njen ranč, no to će uskoro prestati...

Opet je trgovac bocnuo Locksleyjevu znatiželju.

— Zašto?

— Ne, neće više imati zbog čega dolaziti. Niti se čemu nadati.

Locksleyja zazebe oko srca.

— Zar se gospoda Fenwick možda udala?

— Nije, ali morat će.

— Morat će? — ponovi Locksley kako bi potakao trgovca da nastavi.

— Pa, tako pričaju ljudi. Sama žena ne može upravljati onako velikim imanjem, a nadzornik joj prijeti da će otići ako se ne uda za njega.

— Može naći drugoga.

— Može — suglasi se debeljko — ali takvoga kao što je Dick Hawley teško. Odlično se razumije oko stoke i... ostalo.

— Što ste mislili pod »ostalim«?

— Žene — kratko odgovori trgovac.

Vidjevši da njeni gosti još sjede za zajutarkom, gospoda Dalisson ude s vrčem vruće kave.

— Evo vam tople kave. Tako ste se zabrblijali da vam se ova na stolu ohladila.

Locksley zahvali u ime obojice, no vidjelo se da je jedva svjestan onoga što govori. Bio je tako zaoкупljen onim što je trgovac pričao da nije čuo kako gospoda Dalisson na putu prema kuhinji kroz smijeh mrmlja:

— Neka mi još samo netko kaže da je brbljavost ženska osobina!

Kuhinjska se vrata još nisu zatvorila a Locksley je već upitao:

— Što ste mislili kad ste rekli da možda i nije čudno što Moonbeam nisu posjetile stokokradice?

Debeljko nije odgovorio.

— Rekao sam vam da ne poznajem gospodu Fenwick. — Locksley odluči da sa trgovcem igra otvorenih karata. — Krenuo sam na Moonbeam zato što mi je pisala da je obudovjela. Želim joj pomoći iako se ne razumijem u govedarstvo. Pokojni David Fenwick bio mi je prijatelj. Ako mi možete bilo kakvim pobližim objašnjenjima pomoći da se uputim u prilike što vladaju u ovim krajevima...

Sjedokosi čovjek odgurne tanjur i dohvati vrč. Pošto je ulio kavu u obje šalice, ozbiljnim glasom počne:

— Kad je tako, reći ću vam što sam čuo, ali ne želim biti ni u što umiješan. Prečesto se vozim pustim cestama i ne bih želio da me dokrajče iz zasjede zato što sam suviše brbljao.

— Ne brinite — umiri ga Locksley — nikome neću ništa reći. Ono što znate zanima me zato da bih bio spreman na ono sa čim ću se suočiti.

— Pa, čuo sam da taj nadzor-
nik na Moonbeamu mora biti u vezi s kradljivcima stoke. Sa svakog ranča na kojem je dosad radio nestalo je podosta goveda, a nikada nitko nije pronašao ni najmanji trag. Možda su te priče o Hawleyju izmišljene. S Moonbeama, kao što rekoh, nije do sada otjerano ni jedno jedino govedo, premda su svi očekivali da će pljačkaši kao od šale operušati ženicu koja se nimalo ne razumije u govedarske poslove.

Debeljko načas ušuti. Zbunjeno se češkao po ušnoj resici, a onda pogleda sugovornika i vrlo tiho nastavi:

— Napomenuo sam kako to možda i nije čudno. To je samo moje osobno mišljenje... znate, ako Dick Hawley namjerava prisiliti gospodu Fenwick da se uda za njega, bilo bi vrlo glupo kad bi krao tako rekavši vlastitu stoku. Ne mislite li i vi tako?

V

Dani su se nizali i svi su izgubili računicu koliko ih je prošlo. Smjenjivali su se pusta i ogoljela

zemlja sa plodnim udolinama, zelenilom prekriveni bregovi sa sivim liticama. Prošli su kraj gradica, rudarskih logora, usamljenih farmi... Prašina i vjetar, teška spuštanja i polagana uspinjanja, kotrljanje kolskih kotača koji su gutali milje.

Ništa od tih napora nije moglo umančiti Annabelino oduševljenje ni Tyrrellovu grozničavu žudnju za novim životom.

Pošto su danima logorovali na otvorenom, jer su izbjegavali imalo sumnjive naseobine, kako ne bi zapali u neprilike o kojima su toliko slušali, stigoše do većeg naselja.

Privučeni slikom mira i spokoja, odluče da ga ne obidu nego da se uvezu u nj.

Toranj bijele crkvice uzdizao se uvis i bjelinom isticao na zelenoj pozadini. Kuće su bile od balvana, nevelike ali okružene voćnjacima u kojima su se grane voćaka savijale od plodova. Duž uredno obrađenih polja sterali su se kanali za navodnjavanje.

Žitelji su ih dočekali vrlo susretljivo. Djeca su im trčala u susret i počela se muvati među kolima. Muškarci, pa i oni postariji, s takvim su žarom u očima promatrali Annabel da je djevojci bilo neugodno.

U naselju su ostali dva dana, da bi se i ljudi i konji dobro odmorili. Popravili su kola, popunili zalihe i saslušali gomilu dobronamjernih savjeta.

Trećeg dana u cik zore krenu dalje.

Toga dana sunce je žarilo užasnom toplotom. Kola su miljila, konji oklijevali, ljudi vapili za odmorom.

Annabel i Katty sjedile su pozadi u kolima, iza spuštene cerade, kako bi se zaklonile od ubitačnog blještavila i zagušujuće prašine.

Kad su se već namjeravali ulogoriti, kola zaobidu posljednji dio nepregledne stijene kraj koje su satima miljili. Pred očima premorenih putnika ukaže se prizor koji je nalikovao fata morgani.

Zabezegnuto su zurili u golemu tamnozelenu dolinu pod svojim nogama, s triju strana okruženu bregovima a s četvrte rijekom što je brzala iz kanjona odakle je dopirala udaljena grmljavina.

Dugačkom je putovanju došao kraj.

Ulogorili su se na ravnom dijelu rijeke, prije nego što se voda počela obrušavati u dolinu. Bili su tako premoreni da nisu ni pomislili na večeru. Samo su popili kavu koju je Katty skuhalo i odmah pošli na počinak.

Frederyck Tyrrell kao da se prekonoc pomladio. Nasuprot Annabeli, koja se cijeloga sljedećeg dana odmarala, on je već u ranu zoru krenuo u izvidanje. Želio je što prije naći mjesto koje bi mu odgovaralo.

— Želim zemlju na kojoj ima vode — pričao je Tyrrell. — Na njoj mora biti i drveća, kako bih uz njih izgradio kuću. Ne bih volio da živim na posvema otvorenom prostoru.

— E, bogme niste skromni, gospodine Tyrrell — kroz smijeh mu je odgovorio Barney Crooke prije nego što je Frederyck Tyrrell krenuo.

Annabel je dijelila ujakovo oduševljenje. Shvaćala je taj njegov polet, jer se i sama osjećala poletno.

Prije nego što je Tyrrell potjerao konja napomenuo je Barneyju i Fredyju neka dobro otvore oči ni časa neka ne budu nenaoružani.

Mahnuvši nećakinji još jednom, Frederyck Tyrrell usmjeri konja prema Rattling Spuru, gradu udaljenom oko dvadesetak milja. Kao što se moglo zaključiti već iz naziva, Rattling Spur (zvečeca ostruga, op. pr.) bijaše grad stočara. Smješten uz željezničku prugu, bio je nedaleko glavno tržište za stoku, ali i mjesto gdje su se kaubiji nakon napornog rada mogli zabaviti i razonoditi.

* * *

Frederyck Tyrrell vratio se u logor četvrtog dana. Već se iz daleka vidjelo da njegovo lice blista od zadovoljstva.

Još prije nego je sjahao, poviče:

— Kupio sam!

Kad mu je nećakinja potrčala u susret, nastavio je:

— Kupio sam ranč. I stoku.

— Gdje? — upita Annabel.

— Trideset milja odavde, s drugu stranu Rattling Spura. Tisuću akri zemlje i pet tisuća goveda! I sve sam to dobio vrlo jeftino.

— Oh, ujače, tako sam zadovoljna što ti se napokon ostvarilo ono što si toliko priželjkivao. Kakvo je mjesto gdje ćemo živjeti?

— Vidjet ćeš. Neću ti ništa pričati kako bi iznenađenje bilo što veće.

U međuvremenu su Tyrrellu i Annabeli prišli i ostali: Katty, Barney i Fredy.

— Kakva je stoka? — upita Barney.

— Pa... — Tyrrell je malo oklijevao prije nego što je odgovorio:

— Nisam imao vremena obići cijeli ranč jer se gospodinu Kirknessu, od kojega sam sve to kupio, žurilo da otputuje.

— Zaboga, pa kupili ste mačka u vreći! — usklikne Fredy. — Kako znate da je zemlja dobra i da je na njoj uistinu pet tisuća goveda?

— Zemlju sam vidio. Iako je put dotamo tako strašan da sam se malone predomislio, kad smo stigli u udolinu bio sam tako zadivljen da me odatle ne bi odvu- klo ni stotinu konja.

— Da li ste vidjeli bar dio goveda? — upita sada Barney, koji je također bio uznemiren zbog Tyrrellove lakovjernosti.

— Nismo išli tako daleko na zemlju. Bilo mi je dovoljno kad sam vidio da ima trave i vode, kao i prekrasno mjesto za gradnju kuće.

Tyrrell pogleda zabrinutu nećakinju i osmijehne se.

— Djevojko — reče — nisam baš takva budala da bih bacao

novac kroz prozor. Gospodin Kirkness i ja napisali smo kupoprodajni ugovor tek pošto mi je bankar u Rattling Spuru zajamčio da dobro poznaje gospodina Kirknessa. Dosad su poslovali zajedno.

* * *

Drugo jutro zaprege su ponovo krenule na put, ali ovoga puta kratak.

Annabel je bila očarana živopisnošću okoliša kroz koji su se vozili. Iznad planina na zapadu cijeloga su se dana poigravali oblaci. Kasno poslijepodne oblaci su se sjedinili, tako da je sunce na zalazu bilo grimiznozlatno.

Prenoćili su i ujutro krenuli dalje.

Kad je Frederyck Tyrrell naposljetku zaustavio prva kola, kojima je on upravljao, pred očima putnika otvorila se dolina obrasla sočnom travom. S njene lijeve strane uzdizala su se brda, a zdesna se stresla do dalekog nebosklona.

— No, što sam vam rekao! — usklikne Tyrrell. — Tako je lijepo da je bilo teško i zamisliti kako ovako nešto postoji.

— Da, ujače — odgovori Annabel. — Teško bih povjerovala da postoji tako idealno mjesto. A kako je tiho! Ovdje ćemo mirno živjeti.

— Dosjetio sam se! Dala si mi ideju kako da nazovem ovo mjesto, Bella!

Tyrrell je zadivljeno promatrao okoliš, pa ga Annabel ponuka upitom:

— Kakvo si ime odabrao, ujače?

— Nazvat ću tu dolinu Windless Valley*. Tako je tiha i mirna da joj taj naziv najbolje odgovara.

VI

Laka kola jurila su tvrdom cestom. Uzdama je upravljala mlada žena.

Kraj kočije, na vitkom sivcu, jahao je plećat tamnokoš muškarac.

Brzi konji naposljetku skrenu s krivudave ceste na put što je vodio do velike bijele kuće s prostranom verandom ukrašenom raznobojnim cvijećem u lončanicama. Vidjelo se da je to ne samo djelo ženske ruke nego i osobe koja je s mnogo ljubavi ukrasila svoj dom.

Miris cvijeća ispunjavao je zrak. Zlatni zraci probijali su se kroz krošnje visokih i dostojanstvenih borova i na tlu stvarali blistave mrlje.

Mlada žena zadovoljno uzdahne. Oh, kako voli sve to! S kakvom su ljubavlju David i ona stvarali dom u kojem će u krugu brojne obitelji živjeti svoj život! Na žalost, prerana je smrt uskratila Davidu da uživa u onome što su s mnogo mara postigli, a obitelj se svela na samo dva člana: nju i Billyja.

— Zar ćeš do noći ovako sjediti i sanjariti?

Glas Clifforda Locksleyja prene Lisbeth Fenwick iz razmišljanja.

* Windless — bez vjetra, miran; op.pr.

— Oh!

Trgla se i pogledala muškarca koji u međuvremenu bijaše sjahao i sada je stajao kraj kola da bi joj pomogao sići.

Lijepo muškarčevo lice obasjavao je blag smiješak, ali u kao gar crnim očima treperila je tuga.

Lisbeth napokon odluči da sazna što to muči Clifforda.

— I ti mi pričaš o sanjarenju!
— odgovorila je sa smiješkom na njegovu opasku.

Od dana kad je stigao na Moonbeam, Clifford Locksley se svim srcem bacio na to da pomogne Lisbeth i Billyju. Mlada je udovica srdačnom dobrodošlicom dočekala prijatelja pokojnog muža, no uskoro joj je postao tako drag da u njemu više nije gledala samo Davidova prijatelja nego i svojega.

Koliko se god Lisbeth obradovala Cliffordu, Billy mu se obradovao još više. Mališanu je strahovito nedostajao otac. Uz svakog imalo pristupačnijeg muškarca priljepljivao se kao vjerno pse-tance. Mnogi od njih nisu imali ništa protiv društva lijepe udovice, ali je rijetko koji pokazao razumijevanje za Billyjeve osjećaje.

Clifford Locksley je otprve osjetio što je Billyju potrebno. Mnogo se bavio dječaćićem i vidjelo se da to čini iz sveg srca.

Dolaskom Clifforda bijaše riješen još jedan problem koji je mučio Lisbeth. Onoga dana kad je Davidov prijatelj stigao, Dick Hawley je nestao. Otišao je s

Moonbeama da se ni sa kim nije oprostio. Jednostavno je pokupio svoje stvari i odjahao. Čak nije od Lisbeth zatražio da ga isplati.

Uz Cliffordovu pomoć Lisbeth side na zemlju. Zeeb Yatman dode da ukloni kola, a oni se uspnu na sjenovitu verandu da se ohlade nakon vrućine koja ih je putem pratila.

Čim su sjeli, Lisbeth ispod oka pogleda Clifforda, pa oprezno počne:

— David mi je pričao da ste nekad zajedno ludovali. Iako je moj muž veseljak mogao ludovati za dvojicu, ne vjerujem da si ti bio samo njegova sjenka. Cliffe, što te muči?

— Zašto misliš da me nešto muči? — odgovori muškarac protupitanjem.

Umjesto da objasni, Lisbeth postavi drugo pitanje:

— Zar su posrijedi ljubavni jadi?

— Eh, sve ste žene iste! Čim muškarac ima problema, mislite da to mora biti u vezi s nekom pripadnicom vašega spola — pokušava se izvući Clifford.

Lisbeth uporno nastavi:

— Kako ne zapažaš ovdašnje djevojke, iako bi mnoge bile sretne da im pokloniš pažnju, jedini je razumni zaključak da si na Istoku ostavio djevojku koja ti je zarobila srce.

Blagi Lisbethin glas slomi Cliffordov obrambeni oklop. Kimnuo je i tihim glasom odgovorio:

— Da, jedna mi se djevojka tako svidjela da sam pomišljao na

ženidbu, no putovi su nam se razdvojili.

— Oh, Cliffe, ja sam kriva što patiš! Napustio si je da bi pomogao meni i Bill...

— Ne! — odlučno je prekinje Clifford. — Nisi ti kriva. Lisbeth, ti nisi ni u kakvoj vezi s tim.

Kad je vidio da ga ona s nevjericom promatra, objasni:

— Annabel Crowe upoznao sam na Istoku, ali je ona prije mene krenula na Zapad...

— Zapad! — prekinje sada Lisbeth njega. — Znaš li kamo?

— Ne. Izgubio sam joj trag.

— Ne znaš gdje je? Zar ti nije pisala nakon što je otputovala?

— Napisala mi je nekoliko pisama. Posljednje sam primio prije nego što sam krenuo na put. Pisala mi je da njen ujak, zbog kojega smo se i razdvojili jer je želio da dode k njemu, namjerava krenuti na Zapad ali mi nije mogla točno reći kamo. Možda mi je i pisala iz novog obitavališta, ali me pismo više nije zateklo.

— Znači, ipak si zbog mene ostao bez voljene djevojke!

— Ne moraš si ništa predbacivati, Lisbeth. U vrijeme kad sam krenuo ovamo, vjerovao sam da ću je s vremenom zaboraviti. Nisam mogao. Međutim, kako je mlada i lijepa zacijelo je okružena četom udvarača. Možda je već i udana...

Zagledao se u daljinu, ali mu Lisbeth nije dopustila da se prepusti prošlosti.

— Zašto je ne pokušaš pronaći?

— Volio bih, ali gdje da počnem? Ne mogu jahati od ranča do ranča, od grada do grada i raspitivati se o djevojci za koju čak ne znam ni kojim je smjerom krenula.

— Pokušaj poslati pismo na staru adresu. Možda je za tebe stiglo kakvo pismo nakon što si otputovao. Ako ti je pisala, možda su pismo sačuvali, očekujući da ćeš se javiti. Znam da je suviše tih »možda«, ali...

— Lisbeth, divna si! — Cliffordove oči bljesnu, a tugu iz njih otjera nada. — Kako se tome nisam sâm dosjetio?

— Uvijek sam tvrdila da smo mi žene snalažljivije i mudrije — kroz smijeh će Lisbeth. — To nam vi, muškarci ne želite priznati, iako vam ta naša snalažljivost vrlo često i te kako dobro dode.

Razgovor prekine glasan povik:

— Mamice! Mamice! Vratila si se.

Iz koralā, gdje je provodio najmanje pola dana, prema verandi je trčao Billy.

Oboje ušute i sa smiješkom se zagledaju u očito vrlo uzbuđenog dječaka.

Iako se Billy obradovao majci, Clifford je bio taj kojemu je pritrčao.

— Cliff... znaš... imamo novo ždrebe! Zeeb mi je obećao... ovaj, rekao je da bi moglo biti moje. Znae kako ću ga nazvati? Spunky!* Baš je takav! Kako ćemo juriti nas dvojica!

Bujica se slijevala s Billyjevih usana kao i uvijek u Cliffordovu prisustvu. Dječak je osjećao da muškarca ne zamara time što uvijek želi njegovu pažnju.

— Hej, ne misliš li da je ždrebe preslabo da izdrži tako velikog momka? — zbiljno upita Clifford.

— Pa ja nisam velik. Ti si velik. Ti ne bi mogao na njemu jahati.

— Aha — kroz smijeh će Clifford i namigne Lisbeth — sada si velik, a kako je bilo onda kad smo išli u potjeru za odbjeglih konjima? Onda si bio uvrijeđen kad sam rekao da si premalen za napore koji su nas očekivali.

— Onda ste jahali noću — lukavo se izvukao mališan — a mamica kaže da još nisam dovoljno velik da noću budem izvan kuće. A Spunkyja ću jahati danju.

Lisbeth i Clifford prasnu u smijeh. Kad se smijeh malo stišao, majka reče sinu:

— Sine, ne približuj se suviše Nelly. I inače je hirovita, pa bi moglo svašta biti ako se motaš oko njenoga ždrebeta.

* spunky — živahan, ali hrabar, vatren (op. pr.)

— Oh, mamice, to je samo zato što Nelly ne voli žene! — Okrene se Cliffordu. — Zar ne, Cliff, da se prema nama musarcima Nelly ponaša posve drugačije?

Billy se nije dao smesti gromoglasnim smijehom koji je popraatio tu njegovu primjebu, nego je nastavio:

— Dodi, Cliff, da ti pokažem Spunkyja! Samo se nemoj zaljubiti u njega kao što sam se ja zaljubio, jer je Zeeb rekao da će to ždrebe biti moje... ovaj... — počeo je zamuckivati — ako ti i mama pristanete...

Otrčao je do majke, stao pred nju, obgrlio je oko vrata i počeo se umiljavati na tipično dječji način:

— Zar ne, mamice, da će Spunky biti moj? Znam da je još jako malen, ali ni ja nisam velik. Dok on naraste i ja ću, a onda ionako moram imati svoga konja. Kakav bih ja bio kauboj bez konja?

Lisbeth i Clifford se zgledaju. Jedva su se suspregli od smijeha koji je opet prijetio da prasne. Ozbiljna lica Clifford odvratila:

— Imaš pravo, momče. Kauboj mora imati vlastitoga konja. Vjerujem da ćeš biti dobar kauboj kad porasteš.

— Kao moj tata? — upita dječak uronivši pogledom plavosivih očiju u majčine.

— Da, sine, kao što je bio tvoj otac — odgovori Lisbeth, a u njenim očima za nijansu tamnijim od dječjih pojavi se sjeta.

VII

Windless Walley više nije bila tiha. Dva dana nakon povratka Frederycka Tyrrella iz Rattling Spura u dolinu su stigli tesari i prionuli poslu.

Ruke marljivih drvodjelaca brzo su dovršile duguljastu jedno-

katnicu s prostranom verandom, a potom manju kuću za kauboje, staju i sjenik.

Istodobno su Barney i Fredy postavili rezervoar za vodu, pa je tako sada voda iz potoka stizala do pred kuću.

Čim su radnici završili glavnu zgradu, Annabel i Katty počele su je iznutra uređivati. Nenavikla na takve napore, Annabel bi se svake večeri doslovce svaljivala u krevet. Taj je fizički napor ipak imao i dobrih strana. Nije imala vremena za razmišljanje.

Tek bi se povremeno javila čežnja za Cliffordom, ali bi je ona vrlo brzo ponovo potisnula duboko u sebe.

Pročulo se da su stigli novi naseljenici, pa su uskoro počeli pristizati posjetitelji. Gotovo odreda stočari iz bliže i dalje okolice.

Jedan od prvih posjetitelja bio je Jonathan Rylstone. Dovezao se jednog poslijepodneva zajedno s kćerkom, lijepom plavokosom djevojkom.

— Ja sam Jonathan Rylstone, a ovo je moja kći Lydia — predstavi se pošto je sišao s kola.

Objasnio je Frederycku Tyrrellu da je njegov najbliži susjed. Njegov se ranč nalazi samo dvadesetak milja zapadnije.

— Drago mi je što smo se upoznali, gospodine Rylstone.

Tyrrell je već čuo za tog čovjeka, koji je važio za najuspješnijeg uzgajaju stoke između Rugged Hilla i Rattling Spura.

— Ovo je Bella, moja nećakinja — predstavi djevojku koja je sjedila do njega.

Posjetitelj se galantno nakloni.

– Milo mi je da smo se upoznali, gospodice. Pričali su mi o vama, pa sam doveo Lydiju da se upoznate. Usamljena je i silno se obradovala kad je čula da je u susjedstvo doselila djevojka približno njenih godina.

Jonathan Rylstone se na prvi pogled svidio Annabeli. Njegovo je lice bilo simpatično, a dobroćudne oči ugodno plave boje.

Malo zatim djevojke su ušle u kuću, a Rylstone reče Tyrrellu:

– Volio bih da mi pokažete imanje.

– Vrlo rado – odgovori Tyrrell i doda: – Kako ste udomaćeni u ovim krajevima, molio bih da me u nekim stvarima posavjetujete.

Dok su koračali, Jonathan Rylstone reče:

– O vašoj nećakinji priča se nadaleko. Sada sam se i osobno uvjerio da je ljepotica.

– Hvala vam. Na sreću, Bella nije samo vanjštinom lijepa, nego je i vrlo draga osoba.

– Ovdje su žene rijetke. Je li udana?

– Nije.

– Pa, uskoro će se oko nje jati muškarci, od golobradaca koji će u nju zuriti pogledom ošamućenim od zanesenosti do onih koji neće biti baš suzdržljivi u udvaranju. Morat ćete dobro pripaziti. Srećom, mojoj je Lydiji tek šesnaest pa naš ranč još nije tako opsjedan.

– Na putu ovamo susretali smo i jednu i drugu vrst muška-

raca, pa ipak smo stigli ovamo a da nismo doživjeli većih neugodnosti. Nadam se da će i ovdje sve biti u redu.

Neko su vrijeme hodali šuteći, a onda Frederyck Tyrrell upita:

– Gospodine Rylstone, znate li gdje bih mogao unajmiti ljude koji se razumiju u stoku? Samnom je došao samo jedan momak, a ni on ni ja nismo vični poslovima na tako velikom imanju. Razumljivo, moraju biti poštjeni.

– Gospodine Tyrrell, one koji udovoljavaju prvom uvjetu lako ćete naći, druge jedva. Ni za jednoga, pa ni za sebe, ne bih dao ruku u vatru.

– Zaboga, ne mislite to ozbiljno? – zabezeknuto će Tyrrell.

– Najozbiljnije. S vremenom ćete se i sami uvjeriti da je tako. I najpošteniji stočar ponekad prisvoji tuđe tele, hotice ili nehotice. Krada stoke velik je problem svuda okolo. U zemlji pase na stotine tisuće goveda. Ni kradljivaca nije malo, od najsitnijih koji rade za vlastiti džep do krupnih za koje rade drugi. U posljednje vrijeme krađe su sve češće, a stokokradice otjeraju sve više goveda. Neka dobro organizirana družba pljačka i s ovu i s onu stranu Rugged Hilla.

Jonathan Rylstone zastane i zagleda se u daljinu. U dva je navrata zaustio da nešto kaže, ali je oba puta zašutio. Vidjelo se da ga nešto muči. Naposljetku ipak progovori:

— Gospodine Tyrrell, nećete se ljutiti ako vas upitam koliko ste goveda kupili od Malcolma Kirknessa?

— To nije nikakva tajna. Pet tisuća. Zašto?

— Neko je vrijeme nekolicina nas stočara sumnjala da je on glava te družbe pljačkaša. Ako je uistinu ostavio na ranču pet tisuća goveda, onda je čist.

— Nemoguće! Gospodin Kirkness kradljivac? To je tako fin čovjek.

— Gospodine Tyrrell, opet vas moram zamoliti da se ne naljute, ali očigledno je da dosad niste ni mogli susresti stokokradice. Gotovo u pravilu, to i jesu fini ljudi.

* * *

Kad su završili poslove oko nastambi, Frederyck Tyrrell i Barney Crooke krenu u obilazak imanja.

Vrlo brzo se Tyrrell uvjerio da su sumnje Jonathana Rylstonea temeljene na i te kako dobroj podlozi. Goveda koja su Barney i on zatekli bila su žigosana sa desetak raznih žigova!

Prošla su samo dva dana, a u Wildness Valley počeli su pristizati kauboји. Trećeg dana dojašu dvojica. Jedan od njih, naočito i malone kicoški odjeven muškarac, jahao je konja plemenite pasmine.

Pred verandom je sjahao, naklonio se Annabeli, a onda okrenuo Tyrrellu i rekao:

— Dobra večer! U gradu sam čuo da je ovamo stigao novi ran-

čer i da traži kauboје. Do prošle sam zime radio kao nadzornik na ranču s druge strane Rugged Hilla. Prestao sam jer mi je sestra oboljela, pa sam morao otputovati. Kako je nedavno preminula, vratio sam se u ove krajeve. — Zatim se predstavi: — Zovem se Derick Harley. Možete se o meni propitati...

— Rekoste, radili ste kao nadzornik? Da li biste i kod mene preuzeli taj posao? — upita Tyrrell sav sretan što je takav stručnjak stigao na njegov ranč.

Dok je Derick Harley odgovarao da pristaje, njegove su oči neopazice promatrale djevojku koja mu je sjedila slijeva.

Kakva ljepotica! Oko nje bi se valjalo potruditi, pomisli. Svjestan da privlači žene pomisli dalje kako mu trud neće biti težak.

Iz razmišljanja ga prene Tyrrellov glas.

— Stoka je raštrkana i bit će vraškog posla dok je okupimo. Zato me raduje što će na ranču biti iskusna osoba koja će se potruditi da ostvarim ono što želim.

Derick Harley ne odgovori. Samo kimne. U sebi, međutim, reče: Da, potrudit ću se ali ne oko onoga što ti želiš, nego oko onoga što ja želim!

VIII

Lisbeth Fenwick se trgne iz ramišljanja kad je na stazi pred sobom ugledala jahača. Odmah ga je prepoznala.

Dick Hawley!

Bivši nadzornik pritjera svoga konja do njezinoga i promuklim glasom reče:

— Dakle, ljepotice, napokon smo se susreli. Kako to da si danas tako daleko od svoga ranča? Već sam pomislio da nikada nećeš izići iz onoga svog obora — nasmijao se vlastitoj dosjetki — i da ću morati postati konjokradicom da bih stigao do željene ždrebe.

Mlada je žena nekoliko trenutaka ostala nepokretna, ukočena od zaprepaštenja i straha.

Tek je sada vidjela da je odjahala vrlo daleko u brda iznad Moonbeama i shvatila kako je nepromišljena bila. Nipošto ne smijem ovomu drskom muškarcu pokazati da ga se bojim, pomisli, pa glasno reče:

— Odakle vam pravo da pratite moje kretanje, gospodine Hawley?

— Glumiš uvrijeđeno nevinašce, ha? — Dick Hawley se posprdno nasmije, pa nastavi: — Eh, prije sam vjerovao da si uistinu sramežljiva ženica i da me zato držiš na odstojanju, ali sada to u mene ne pali. Ja sam oko tebe oblijetao u bijelim rukavicama i ništa nisam postigao, a onaj zelembać s Istoka jedva stigne i već se uvuče u tvoj krevet.

Hawley ušuti i požudnim pogledom počne polagano prelaziti preko Lisbeth. Od oblikih grudi preko uzana struka do dijela nogu što su se vidjele između sukne za jahanje i čizama.

— Dakle, ljepotice, vrijeme je da ti pokažem u čemu si propustila uživati kad si me odbila. Sudeći prema izgledu onoga tvog ljubavnika, u krevetu mora da je šmokljan. Sada ćeš napokon saznati što znači pravi muškarac.

Ugledavši požudan sjaj u muškarčevim očima, Lisbeth protrne.

Kako je mogla biti tako luda i ovako se udaljiti od kuće? Pa, odgovori odmah samoj sebi, odakle sam mogla i naslutiti da ću nabasati na Dicka Hawleyja. Bolje rečeno, da će me presresti?

Mjeseci su prošli otkako je bio otišao s Moonbeama. Kako nitko od ljudi na ranču nije ništa ni čuo o njihovom bivšem nadzorniku, Lisbeth je bila uvjerena da nije otišao samo s Moonbeama, nego i iz ovih krajeva. A on je, znači, sve vrijeme bio tu negdje i iz prikrajka pratio što se zbiva na njenom ranču i kuda se ona kreće!

Iako je bila nasmrt uplašena, Lisbeth čvrstim glasom napadne Hawleyja:

— Šuljate se poput nitkova i prikradate ženama iako sam vam rekla da mene ostavite na miru. Kakav ste to vi čovjek? Maknite mi se s puta!

— Zar sada nakon što sam tjednima vrebao da te zateknem ovako nasamo?

Lisbeth osjeti jezu duž cijele kralješnice. Zaboga, pa on ju je danas cijelim putem slijedio i čekao da ode dovoljno daleko, gdje nitko neće čuti njeno otimanje ako je napadne!

Posve izbezumljena od straha, Lisbeth podbode konja.

Dick Hawley uradi isto.

— E, ovoga mi puta nećeš izbjeći! Dovoljno smo daleko da nam neki tvoj kauboj ne može smetati. Napokon je kucnuo čas da postaneš moja. Kad me dobro upoznaš, možda ćeš me čak moliti da te uzmem za ženu. No prošla su vremena kad sam mislio da bi ti za mene bila najpogodnija žena. Tada još nisam poznavao djevojku s kojom ću se uskoro vjenčati.

Trunak nade koji se počeo buditi u Lisbeth sljedeće sekunde zatire ono što je Hawley zatim izgovorio.

— To ne znači, ljepotice, da ne želim malo uživati u tvojim poželjnim oblinama.

Sustigao ju je, uhvatio njezina konja za uzde, pa ga zaustavio. Čim su obje životinje stale, Hawley skoči na zemlju i povuče Lisbeth za sobom.

Otimala se, ali njegove je snažne ruke obore na tlo.

Muškarčeve usne surovo se spuste na ženine, a kad se nastavila opirati njegov poljubac postane grublji. Pokuša ga ogrepsti, ali joj on čvrsto obuhvati obje ruke i podigne ih iznad njezine glave. Druga mu se ruka spusti na njene grudi.

Lisbeth preplavi užas. Bacakala se tijelom lijevo-desno, ali uzalud. Nije se mogla osloboditi. Iako je nakon Davidove smrti radila na ranču i poslove koji nisu za ženu i tako znatno ojačala, pred sna-

gom tog muškarca bijaše bespomoćna.

Usprkos strahu koji je sledenio njene udove, Lisbeth nije ni pomislila da se preda. Sakupila je svu snagu i iskoristila trenutak muškarčeve nepažnje da ga snažnu ugrize za ruku kojom bijaše prikovao njene ruke o tlo.

Nije postigla ništa nego je još više raspalila Hawleyja. Hitro je prebacio svoju nogu preko njenih, kako bi je spriječio da se bacaka amo-tamo, pa slobodnom rukom posegao za pucetima njene košulje.

Trgla se da bi ga spriječila u njegovu naumu. Začuo se zvuk deranja tkanine. Kako je Hawley čvrsto držao košulju kad se Lisbeth pomakla, tkanina se razderala i grudi su joj ostale obnažene.

Još jače razdražen, Hawley dokraja strgne s Lisbeth košulju i počne joj ljubiti grudi. Onda mu ruka krene naniže, prema pasu, u namjeri da skine i suknju.

Iako je znala da je u toj osami nitko ne može čuti, Lisbeth nagonski krikne. Jednom, drugi put treći... Vriskala je iz svega glasa dok muškarčeve usnice nisu napustile njene grudi i začepile joj usta.

Dick Hawley je već otkopčao pojas na Lisbethinoj suknji kad mu se učini da je nešto čuo. Ukoči se i osluhne.

Ništa.

Zacijelo mi se samo pričinilo da sam nešto čuo, pomisli. Tko bi došao ovamo? Ovim dijelom ne

vodi nikakav put, a slučajni namjernik nema tu što tražiti.

Umirivši tako samoga sebe, htjede se ponovo pozabaviti s Lisbeth.

Zvuk se ponovi.

Zaboga, pa to je topot konja! Netko je ipak u blizini.

Svjestan kako bi upropastio sve izgleda da osvoji Annabel Crowe ako ga netko ovako zatekne, ali i toga da bi ga istjerali iz doline a onda bi ostao i bez dobrog posla s prodajom tude stoke, Dick Hawley hitro ustane i zagleda se u smjeru odakle je topot dopro.

Lisbeth to iskoristi. Iako premrmla od straha, ipak bijaše toliko prisebna da se mora dočepati konja i pobjeći pa makar i polugola. Nije imala vremena razmišljati o tome što će se dogoditi ako je netko takvu vidi. Najvažnije bijaše pobjeći što dalje od Dicka Hawleyja.

Slaba na nogama, jedva se vinula u sedlo. Onda snažno podbode konja.

Kad je životinja pojurila, Dick Hawley nije ni pomislio da krene za njom.

Budući da ne znam tko bi to mogao naići, pomisli, bolje da što prije nestanem odavde. Ako me itko dovede u vezu s izgledom Lisbeth Fenwick, koju svi poštuju i cijene, sa mnom je gotovo.

Uzjahavši, usmjeri konja u smjeru suprotnom onome kojim je odjahala mlada udovica.

* * *

Lisbeth Fenwick jurila je koliko je to god konju dopuštalo

kamenito tlo i nisko žbunje. kroz koje ga je jahačica tjerala.

Jedva prisebna, Lisbeth nije gledala kuda jaše i životinja je morala nagoni pronaći put. Bilo je to teško jer je jahačica neprekidnim stiskanjem potpetica naganjala konja da pokuša ubrzati.

I dok je tako jurila, u jednom trenutku konj neočekivano zapne o izdanak na rubu kosine; Lisbeth u velikom luku izleti iz sedla.

Posljednja je njena misao prije nego što je tresnula o tlo bila posvećena sinu.

Što će biti s Billyjem ako umrem?

IX

Kuća bankara Jima Wilcoxa bila je na rubu Rattling Spura, u predjelu gdje su stanovali bogatiji građani.

Cijenjeni i uvaženi bankar važio je za velikodušnog i dobroćudnog čovjeka koji voli pomagati novim doseljenicima i svojim sugrađanima koji se zateknu u nevolji.

Bilo je kasno poslijepodne kad je Derick Harley dojahao pred Wilcoxovu kuću.

Vrata otvori prosjeda žena.

— Dobra večer, gospodine Harley.

— Dobra večer, gospodo Dudley. Molim vas, recite gospodinu Wilcoxu da sam stigao.

— Gospodin vas očekuje. Rekao je neka vas uvedem u radnu sobu. Izvolite...

Ušli su u prostranu sobu osvijetljenu prekrasnim svjetiljnjakom. Jim Wilcox sjedio je u velikom naslonjaču iza pisaoćeg stola.

— Dobra večer — pozdravi bankar posjetitelja pa mu ponudi stolac sebi nasuprot. Onda nastavi: — Možemo odmah prijeći na ono zbog čega sam te pozvao ovamo. Jesi li spreman na velik posao, Derick?

— Uvijek sam spreman na sve što mi može džep napuniti novcem, ali pazim da rančeri ne saznaju čiji su prsti u to upleteni.

Wilcox zakima glavom dok je pažljivo promatrao sugovornika.

— Do vraga, znaš što mi nikako nije jasno? Kako nitko nikada nije posumnjao u tebe a svaki je ranč na kojem si dosad radio osiromašio za više stotina goveda?

— Baš zato. Tko bi posumnjao u pristojnog, mirnog i marljivog momka koji zdušno brine o stoci?

— Kako ti uspijeva da gotovo svi plaću od tuge kad ih moraš napustiti zbog »bolesne sestrice«?

— upita bankar, podrugljivo naglasivši posljednje dvije riječi.

— Znaš, Jim, ti si lukav momak za neke stvari, ali ne poznaješ dobro ljudsku psihu. Tko bi mislio da momak koji ne pije, ne tuče se po zabavama, ne zalazi u kockarnice, koji dijeli brige sa svojim gazdom i poštuje njegovu ženu i kćerku... ukratko, marljiv i drag momak... dakle, tko bi posumnjao da bi mogao taj momak pasti na tako niske grane da bi krao stoku.

— E, baš zato što si takav želim da se upustiš u velik posao. Nitko neće tebe okriviti za ono što će se dogoditi.

— Što to smjeraš, Jim?

Bankar nije odmah odgovorio. Izvadio je iz kutije na stolu finu cigaru, odrezao vrh i zapalio. Ponovo je progovorio tek pošto je s užitkom povukao dim.

— Derick, ti znaš da smo prije ukradenu stoku tjerali na ranč Malcolma Kirknessa. On je neko vrijeme goveda krio, zatim smo ih prežigosali i pod njegovim imenom prodali dalje. Svi smo od toga imali koristi, ali nitko od nas nije se jako obogatio. Međutim, kako su stočari počeli sumnjati u Malcolma, morali smo ga ukloniti odavde. Namjeravali smo da ranč preuzme netko od naših ljudi no onda je ovamo stigao Frederyck Tyrrell i ja sam shvatio da na bolju priliku nećemo naići. Malcolm je tom naivčini prodao zemlju i pet tisuća goveda. Kad si ti preuzeo mjesto nadzornika u Tyrrella i među kaubojima zaposlio četvoricu naših, imao sam na umu velik posao. Sada je vrijeme da se taj posao obavi.

Derick Harley izvadi iz džepa duhan i papirić, pa počne polako zavijati cigaretu. Znači, imao je pravo kad bijaše posumnjao da Wilcox snuje nešto osobito kad ga je poslao Tyrrellu. Ipak nije mogao ni sanjati da će čuti ono što mu je bankar zatim počeo objašnjavati.

— Rekao si mi Derick, kako si Tyrrella uspio nagovoriti da sva

goveda otjerate na pašnjake kod Sparking Falla, kao što smo se dogovorili.

Hawley kimne, a bankar nastavi:

— E, sada čuj zašto smo to uradili. Vrijeme je da napokon uzmemo cijeli kolač a ne da s vremena na vrijeme kusamo pokoji zalogajčić.

— Kriška koju ću ja dobiti mora biti dovoljno velika da mi naknadi ono što sam napustio kad sam na tvoj nagovor otišao s Moonbeama i zaposlio se u Tyrrella. Mogao sam sâm dobiti cijeli kolač kojega bi mi servirala Lisbeth Fen...

Jim Wilcox ga prekine kretanjem ruke.

— Derick, mene nemoj blefirati! Time nećeš povećati svoju krišku. Obojica znamo da si s Moonbema otišao zato što je došao onaj momak i pomrsio ti račune.

Harley nije na to ništa odgovorio. Tu tvrdnju nije mogao poreći, pa je znao da je pametnije promijeniti temu.

— Dakle, što si smislio, Jim?

— Rekao si da Tyrrell još ne zna koliko točno ima stoke na svom imanju?

— Ne zna zato što smo većinu goveda otjerali momci i ja.

— Dobro. Ni ne smije saznati. Kad bi se čulo da nema pet tisuća nego tri, ja bih se našao u gadnoj neprilici. Ljudi znaju da sam ja prisustvovao kupoprodaji između Malcolma i Tyrrella, a Tyrrell je zacijelo nekom rekao kako sam

mu ja jamčio da kupuje pet tisuća goveda.

— Prije ili poslije saznat će i onda će biti vraga. Jedva sam ga spriječio da razglasi kolikim je žigovima žigosana stoka na njegovu ranču.

— Neće saznati! Prije nego što počnete goveda žigosati njegovim žigom, to ne može otkriti i zato ih moramo prije otjerati s njegove zemlje.

Koliko je god Derick Harley bio pokvaren ostao je zaprepasten ovim što je čuo.

— Otjerati? — ponovi kao da nije dobro razumio. — Svu?

— Da, svu — odlučno odgovori Wilcox, pa nastavi: — Sada je najbolji i najprikladniji trenutak da to uradimo.

— Ne možemo najednom otjerati toliko stado a da nitko ovdje to ne sazna. Kuda ćemo s govedima?

— Nećemo ih potjerati ovamo, nego preko prijevoja na drugu stranu Rugged Hilla. Tamo možemo goveda prodati a da nas nitko ništa ne pita. Štoviše, već imam kupca.

— Prokleta si snalažljiv, Jim, ali ne shaćaš li suviše olako sve to?

— Ne. Ako ti posao obaviš na brzinu, sve će biti u redu.

— Uistinu si već našao kupca?

— Da. Jedan čovjek goni stado od desetak tisuća goveda u Courthope i neće mu biti nikakav problem da među te goveda umiješa i naša.

— Zvuči lako ostvarivo.

– Ne samo što je lako nego pri tome ništa ne riskiramo. Nitko ne bi mogao dokazati da su ta goveda s Kirknessova ranča. A što je najvažnije, momak plaća 20 dolara po govedu. U zlatu!

– Onda bi bilo glupo dvoumiti. Ostavi mi samo dan, dva da razmislim kako ću to najbolje obaviti.

* * *

Vraćajući se iz Rattling Spura prema Windless Valeyju Derick Harley nije razmišljao kako će ostvariti ono što je Jim Wilcox isplanirao. Razmišljao je o mnogo boljem i vrednijem poslu. Poslu svoga života.

Zašto bih uzeo samo djelić od prodaje tri tisuće goveda, pitao se, ako mogu dobiti sva goveda a uz njih i ranč? Naravno, da bih to dobio moram žrtvovati svoju slobodu. Pa što, mala Annabel je lijepa i poželjna djevojka. Osim toga, nema te žene koja bi meni stala na rep. Doduše, ranč nije njezin, ali ujak nema nikoga osim nje i sigurno će sve njoj ostaviti. A da to bude što brže, može netko malo pripomoći.

U svojim razmišljanjima nije računao s tim da bi ga Annabel mogla odbiti. A zašto i bi? Naočito je, sviđa se ženama, razumije se u poslove na ranču. U ovim krajevima nema mnogo muškaraca koji bi mu mogli biti suparnici. To što je samo nadzornik u njenog ujaka nije smatrao nikakvom zaprekom.

Frederick Tyrrell povuče uzde. Konj stane, a jahač počne promatrati nebo.

Iznad jedne usjekline prelijetale su tri crne točke. Procijenio je da su strvinari udaljeni otprilike dvije milje. Nedvojbeno, vrebali su plijen.

Što bi to mogli vrebati, upita se Tyrrell. Goveda koja je pošao običi mnogo su dalje, i više. Znao je da su tu negdje u međubrežju nalazi prečac kojim se služe oni koji moraju vrlo hitno stići do Courthopea s onu stranu prijevoja.

Kako je morao običi veliku liticu da bi prišao usjeku iznad kojih je vidio grabežljivce, dugo je potrajalo dok je stigao do ulaza u usjek. Tu sjaše i povede konja za uzde, ali ubrzo stigne do mjesta gdje životinja nije mogla dalje. Zaveže konja na granu niskog grma, pa produži.

Strvinari su poletjeli naviše, uplašeni blizinom čovjeka, ali su i dalje vrebali.

Tyrrell počne pogledom pretraživati okoliš i odjednom ugleda ono što su grabežljivci već davno otkrili. Stotinjak metara ispred njega ležao je čovjek.

Požuri. Dok je tako brzao, na kosini slijeva ugleda konja. Životinja se očigledno bila okliznula i survała dolje. Srećom po jahača, pri padu se tako rušila da je čovjek pao na drugu stranu, na ravan dio, dok je ona završila na dnu kosine.

Prišavši bliže unesrećenoj osobi Tyrrell se zaprepasti.

Žena!

Zaboga, odakle žena na mojem ranču? U sljedećem trenu postidi se pred samim sobom. Kako se sada može baviti takvim pitanjima kad žena pred njima nije samo onesviještena od pada s konja nego je očigledno doživjela nešto vrlo neugodno. Mora da je naišla na nekog muškarca koji nije prezao pred tim da nasilu uzme ono što je poželio. Samo je to moglo objasniti zašto je žena do pasa gola.

Tyrrell hitro skine lagani kaputić, pa ga navuče na onesviještenu neznanku.

U tom času žena otvori oči. Bile su krupne, sive. Pogled joj bijaše bezizražajan, odsutan. Pune i lijepe grudi nadimale su se ubrzanim ritomom, a cijelo joj se tijelo treslo kao šiba na vjetru. Potom vrisne, a onda se ponovo onesvijesti.

Podigavši neznanku na ruke, Tyrrell krene prema mjestu gdje bijaše ostavio konja. Tu prebaci ženu preko sedla i povede konja za uzde. Kad je izišao iz usjeka, uzjaše. Jednom je rukom držao uzde, drugom pridržavao ženu.

Vjetrić se poigravao neznankinom kosom i njome milovao Tyrrellu obraze i usta. Dodir tih mirmirisnih ženskih vlasi bio je nalik nježnom milovanju i on osjeti kako se u njemu budi osjećaj kakav nije osjetio otkako je izgubio svoju dragu Aileen. Poželi da ovu ženu zaštiti, da se brine o njoj

kako nikad više ne bi doživjela nešto nalik ovome što joj se dogodilo toga dana.

U sljedećem ga trenutku poput udarca groma zgromi spoznaja da bi s tom ženom koju zapravo i ne poznaje, ali koja je u njemu uspjela probuditi osjećaje za koje je mislio da su zauvijek umrli, mogao podijeliti jesen svog života.

* * *

Otvorivši oči, Lisbeth ugleda lice sredovječnog muškarca, preplanulo i okruženo kosom prošaranom sjedinama. Oči, sjetne ali dobroćudne, bile su uprte u stazu pred njima. Njegova ju je ruka držala sigurno poput obruča ali nježno kao da pridržava dijete. Lice joj se trljalo o flanelsku košulju, a pod njenim je uhom pravilno otkucavalo njegovo srce.

Odavna joj glava nije počivala na muškim grudima. Otkako je David umro nije za tim nijednom osjetila čežnju, a sada je to na nju djelovalo kao najintimniji tjelesni dodir.

Svježi se povjetarac poigravao njenim vlasima i one su milovale muškarčevo lice. Učini joj se da ga miluje, pa zbunjeno sklopi vjede.

Onda je umor od silnih uzbuđenja savlada i zbilja se pretopi u maglu. Posljednje čega još bijaše svjesna bio je jedva osjetan dodir na čelu.

Zar je moguće da su to njegove usne? Prije nego što se stigla u to uvjeriti utonu u drijem.

Lisbeth Fenwick i Annabel Crowe osjetile su otprve jedna prema drugoj naklonost.

Annabeli se svidjela ta mirna i staložena žena koja je takva bila i sada, usprkos neugodnostima što je doživjela i ozljedama koje su je morale boljeti. Zajedno s Katty pobrinula se za nju. Oprale su i očistile rane, a preko duboke posjekotine na ledima stavile zavoj. Srećom, ništa nije slomila pri padu. Annabel je bila više zabrinuta kako će se neznanka osjećati kad bude potpuno svjesna svega što joj se dogodilo prije nego što je sletila s konja.

Annabelin je strah bio nepotreban. Lisbeth je to primila potpuno razumno, kao i mnoge udarce u životu. U to se djevojka mogla uvjeriti čim je neznaka koja je ležala na njenom krevetu otvorila oči.

Kad je Lisbeth iznad sebe ugledala zabrinuto lice lijepe djevojke, blago se nasmiješila i rekla:

— Vidim da sam u dobrim rukama. Nemojte biti tako zabrinuti zbog mene. Nije se dogodilo ništa strašnije od ovih ozljeda koje sam dobila kad mi se konj okliznuo. Ono što se prije toga zbilo bilo je ogavno, ali za to sam sama kriva. Bijah se tako prepustila mislima da nisam ni opazila koliko sam se udaljila od svoje kuće. Imala sam sreću što je netko naišao u pravi trenutak.

Lisbeth tek sada dopre do svijesti da tu lijepu plavojku još nikada nije vidjela.

— Ovdje ste u nekoga u posjetu? — upita.

— Nisam. Živimo ovdje već nekoliko mjeseci.

— Nevjerojatno! Mislila sam da poznajem sve susjede. Kako to da se dosad nigdje nismo srele? Čak ni u Courthopeu.

— Nismo nikada bili u tom gradu. Predaleko nam je. Kad nam je što potrebno idemo u Rattling Spur.

— Predaleko? — ponovi Lisbeth. — Pa gdje se to onda nalazim?

— U našoj kući u Windless Valleyju. Kupili smo tu dolinu od gospodina Kirknessa.

— Oh, pa ja sam s druge strane Rugged Hilla. — Ugledavši nerazumijevanje na djevojčinom licu, objasni: — Moj se ranč nalazi s onu stranu Rugged Hilla, na cesti za Courthope.

— Ujak mi je rekao da vas je našao prilično visoko u brdima. Začudilo ga što tamo radite kod onaj dio nije naseljen a onuda ne vodi nikakav put.

Dakle, muškarac koji ju je pronašao nije djevojčin otac.

— Živite ovdje s ujnom i ujakom? — upita Lisbeth.

— Samo s ujakom. Ujna je umrla mnogo prije nego što smo doselili ovamo. Na Zapad smo krenuli zato što je ujak želio započeti novi život negdje gdje ga neće sve podsjećati na nju.

Pravilno sam ga ocijenila, pomisli Lisbeth. Osjećajan je i drag čovjek.

Kao da ga je dozvala u mislima, u tom trenutku Frederyck Tyrrell uđe u sobu, nakon što je pokucao.

Ugledavši ga, Lisbeth Fenwick porumeni.

Annabel to opazi i začudeno pogleda mladu ženu. Još se više začudila kad je ujak progovorio. U njegovu je glasu bilo milujuće nježnosti kad se nagnuo nad ozlijeđenu i upitao:

— Kako se osjećate, gospodo? Nadam se da Bella dobro brine o vama. Ja sam Frederyck Tyrrell, a Bella mi je nećakinja.

— Lisbeth Fenwick — predstavi se udovica i nastavi: — Začudila sam se kad mi je vaša nećakinja rekla gdje sam. Moj ranč Moonbeam nalazi se u podbrežju s druge strane Rugged Hilla.

— Moramo hitno obavijestiti vašeg supruga. Sigurno je zabrinut što je s vama.

— Nemam supruga. Udovica sam.

Oho, pomisli Annabel kad je vidjela kako se ujakovo lice ozarilo na te riječi. Gospoda Fenwick je porumenila kad je on ušao, on se razveselio što ona nema muža. Zar je moguće da se jedno drugome sviđa iako je se jedva poznaju?

— Ipak vas molim da nekoga pošaljete na Moonbeam, jer će se moj sin Billy i moj prijatelj brinuti.

Prijatelj? S Tyrrellova lica ispari ozarenost. Znači, ne živi sama!

— Dobro, gospodo Fenwick, odmah ću se za to pobrinuti. Na žalost, ne mogu to uraditi osobno jer sada na ranču nema drugih muškaraca a ne bih vas volio ostaviti samu. Momci su na pašnjacima. Poslat ću Katty s porukom njenom mužu, a on će onda nekoga poslati na vaš ranč.

* * *

Lisbeth je ostala na Tyrrellovu ranču dva dana. Za to se vrijeme veoma zbližila s Bellom. Obje iskrene prirode, brzo su našle zajednički jezik i počele se povjeravati jedna drugoj.

Mlada je udovica pričala djevojci o Davidu, o teškoćama u kojima se našla kad je obudovjela, o neprilikama što ih je imala s Dickom Hawleyjem i o dolasku prijatelja svoga supruga.

— Mnogo nam je pomogao — objasnila je. — I meni i Billyju. Ne znam kako bih se za to sve brinula da nije došao.

— Rodeni ste pod sretnom zvijezdom. Našli ste muškarca koji će vama biti dobar suprug a vašem sinu brižan otac.

— Zaboga, Bella — Lisbeth je spontano prešla na »ti« — pogrešno si me shvatila! Ni ne pomišljamo na ženidbu. Mi smo samo odlični prijatelji. Osim toga, on je još zaljubljen u djevojku koju je poznavao dok je živio na Istoku. On tvrdi da dulje od godinu dana nije ni pogledao drugu ženu. Rekla sam mu da će zaboraviti tu djevojku kad naide neka koja će mu se svidati, ali on kaže da za njega nikad neće postojati druga žena.

Annabel digne glavu i uzbuđeno klikne:

— Oh, gospodo Fenwick, ja mu vjerujem da je neće zaboraviti!

Začuvši s kolikom je strašću djevojka to izgovorila, Lisbeth je pažljivije pogleda. Annabel porumeni i obori pogled, ali već sljedećeg trenutka podigne glavu i hrabro pogleda udovicu u oči.

— Znam kako je to, gospodo Fen...

— Zašto ne bismo jedna drugu oslovljavale imenom? Otrprve si mi se svidjela, Bella.

— I ti meni.

— Rekla si da znaš kako se moj prijatelj osjeća. To mi zvuči tako kao da i tebe muče ljubavni jadi.

— I ja volim jednoga određenog muškarca i nikada neću voljeti drugoga!

— Mlada si i kad-tad ćeš upoznati čovjeka za kojeg ćeš se željeti udati.

— Neću!

Lisbeth je pažljivo promatrala djevojku. Ne, to nisu samo tvrdnje zaljubljene djevojčice. Ta je djevojka duboko i iskreno zaljubljena. Šteta, jer je u mislima već povezala Cliffa i Bellu. Namjeravala je poduzeti sve da se te dvije njoj drage osobe zbliže. Cliffu bi potpuno odgovarala ta osjećajna i lijepa djevojka.

U isto vrijeme Annabel se pitala kakav je taj muškarac koji tako duboko voli djevojku koju nije vidio dulje od godinu dana. Strahovito se rastuži kad se sjeti da je njenom Cliffordu bilo po-

trebno mnogo, mnogo manje da nju zaboravi.

- * * *

Trećeg dana ujutro krenuli su Frederyck Tyrrell i Lisbeth Fenwick prema Moonbeamu.

Lisbeth se mnogo bolje osjećala, pa su odlučili da ne podu kočijom, jer bi okolnim putem to predugo trajalo. Odjahat će prečacem.

Putem su vrlo malo razgovarali. Kao da ih pritišće što su nasamo, pa strahuju da će izgovoriti nešto što bi moglo narušiti naklonost koja je među njima rasla.

Kako mi je taj muškarac odmah postao blizak, razmišljala je Lisbeth. Nikada nije ni pomislila da bi nekom muškarcu mogla ispričati sve o svojoj tuzi za Davidom, o bolu i brigama što su joj ispunjavali dane i noći nakon muževe smrti. A upravo je to uradila dok su u tiho predvečerje zajedno sjedili na verandi pred njegovom kućom.

Pred očima joj se ukaže njegovo lice nakon što mu bijaše rekla da je Clifford za nju samo dobar prijatelj i ništa više. Bio je presretan. Zašto? Zar je moguće da je i on prema njoj od prvoga trenutka osjetio naklonost, kao i ona prema njemu?

Oh, to bi bilo prelijepo! Ni u najsmionijim se snovima ne bi usudila snivati da će još jednom u životu upoznati muškarca s kojim bi željela dijeliti i dobro i zlo.

I Frederyck je razmišljao o Lisbeth. Bio je svjestan da je njegovo poznanstvo s tom lijepom udovi-

com bilo za njega presuđno, a ova dva dana koliko je boravila u njegovoj kući bila su dovoljna da se uvjeri kako njegov prvi dojam o njoj nije bio pogrešan.

Da ga je netko upitao što ga je zapravo privuklo toj ženi, teško bi mu odgovorio. Da je lijepa u to se svatko mogao uvjeriti, no samo izvanjska ljepota njemu ne bi bila dovoljna. Iz Lisbeth je izbijalo nešto što se samo u rijetkih žena nade sjedinjeno: ljepota, urođena iskrenost, poštenje.

Nije se usuđivao povjerovati u slutnju koja se u njemu radala i koja se temeljila na njezinom ponašanju prema njemu.

Oboje smo odrasli i zreli ljudi, razmišljao je dalje i bilo bi besmisleno da se jedno pred drugim prenemažemo. Ako se jedno drugome svidamo, to moramo što prije priznati. Nije li tako, ostat ćemo dobri prijatelji; ako jest, zašto bismo gubili vrijeme.

Međutim, što će biti ako Lisbeth pristane da se uda za njega? Što će onda s Annabelom? Sumnjao je da bi se Lisbeth odrekla svoga ranča i preselila na njegov. To je imanje koje će naslijediti njen sin i u redu je da Billy tamo odraste. Ako on preseli k njoj, da li će Annabel poći s njim? I da li bi Lisbeth primila...

Trgne se iz razmišljanja i svrne pogledom prema Lisbeth, koja je jahala iza njega. Ona mu se blago nasmiješi.

Budalo, reče Tyrrell samome sebi kad se ponovo okrenuo naprijed, razmišljaš što će biti nakon

vjenčanja a još ne znaš da li će ga uopće biti!

XI

Suton je od zlaćene boje prešao u crvenu, onda su plamene boje počele gasnuti u silivilo, da bi naposljetku kotlina poprimila čelični odsjaj.

Jonathan Rylstone sjedio je pred kućom i pušio, zagledan u daljinu. Pred njim na stolu stajale su boca i čaša. Subotom predvečer uvijek si je priuštio čašicu, dvije.

Zgradi se približavao jahač. Rylstone je već iz daljine prepoznao svoga nadzornika Percyja Jobsona. Kad je jahač stigao do njega, Rylstone reče:

— Ako nisi u gradu previše popio, Percy, pridruži mi se na čašicu prije večere.

— Hoću, samo da zbrinem konja.

Sjahao je i poveo konja u staju, ali nije morao trošiti vrijeme na timarenje, jer ga je krivonogi MacDuff istjerao riječima:

— Izlazi, Percy, iz moje staje. Kad ti udeš sve se kobile uzjogune. Ne podnose u svojoj blizini takvoga namirisanog kicoša. Djevojkama u Rattling Spuru to možda i odgovara, ali mojim miljenicama ne.

Jobson se nasmije, pa izide. Smijao se i kad je zakoračio na verandu.

Rylstone ga začudeno upita:

— Koji ti je vrag, Percy?

— Oh — kroz smijeh će Jobson — onaj ridokosi konjoljubac me istjerao iz svoga carstva.

Ponovio je što je MacDuff rekao, pa su se nastavili zajedno smijati. Onda se iznenada Jobson uozbilji i upita:

— Gazda, da li ste nedavno bili na ranču Tyrrellovih?

Rylstone se zagleda u ozbiljno sugovornikovo lice. Odlično je poznavao Percyja i znao je da to pitanje nije plod puke znatiželje.

— Nisam. Znaš i sam da smo imali posla preko glave i da se nisam micao s ranča. Zašto pitaš?

Jobson ne odgovori na pitanje, nego upita:

— Upoznali ste tamošnjeg nadzornika?

— Nisam. Kad sam posljednji put bio tamo on je toga dana bio u gradu. Zašto te sve to zanima, Percy?

— Pa okolo se priča da im netko krade stoku, a u Rattling Sporu sam čuo sumnjive opaske o tom Harleyju, da krade stoku.

Jonathan Rylstone se zamisli. Gotovo nesvjesno dohvati čašu i gucne. Zamišljen, i ne opazi da je nije vratio na stolicu i da je i dalje prislonjena na usne. Vidio je to tek kad je progovorio.

— Ako Harley i krade stoku, mora za nekoga raditi. Nitko ga nikada nije povezao ni sa jednom krađom. Ako je uistinu umiješan, onda nije samo proketo lukav nego mora iza sebe imati dobru kamufliranu vezu koja brine o tome da ukradena goveda što prije nestanu. I to na takav način

i takvim putem da nitko ne može ništa dokazati.

— Gazda, jeste li ikada razmišljali tko bi to mogao biti?

— Jesam. Međutim, na koga sam god posumnjao naposljetku se pokazalo da je nedužan.

— Prokletstvo, godinama me kopka kako to izvode.

— Najuočljiviji je način i najmanje sumnjiv. Ako su kradljivci hrabri... a u to sam se uvjerio bezbroj puta ... najpametnije je da goveda umiješaju u velika stada koja netko tjera na utovar u željeznicu.

Jobson kimne. Pa da, to bi bilo lukavo.

— I sam znaš — nastavi Rylstone — da su u većini takvih tada goveda s raznim žigovima. Sitnom se kravaru ne isplati goniti samo svoju stoku, pa najčešće jedan sakupi u stado goveda nekoćine susjeda. Tako samo jedan od njih gubi vrijeme. Ljudi na željeznici to znaju pa se ne čude raznim žigovima, a drugi nitko ih ne provjerava.

— A stokokradicama baš to odgovara.

— Tako je!

Neko su vrijeme obojica šutjela, a onda Jobson reče:

— Gazda razgovarao sam s momcima i došli smo do zaključka da se stokokradice neće dovijeka zadovoljavati time da krađu pomalo. Prije ili poslije će s nekog ranča otjerati svu stoku.

— I ja sam već na to pomišljao.

— Znači, bilo bi dobro da im prije toga stanemo na rep.

— Bilo bi, ali kako kad nitko ne zna tko su pljačkaši.

— Pa — Jobson se promeškolji na stolcu — Willy i ja smo razgovarali, pa smo mislili... dakle, ako se vi slažete, mi bismo malo procunjali okolo i pronjuškali i na drugim rančevima i u gradu. Pijanom se momku lako dogodi da se izlane. Možda u Rattling Spuru netko više zna o kradama naših goveda nego mi sami.

— Nemam ništa protiv, ali bojim se da će korist od tih istraživanja biti vrlo mala. Nemate od čega početi.

— Možda i neće. Vidite, gazda, Willy već ima trag za koji misli da bismo ga trebali slijediti. Mali Gary koji radi na ranču one udovice s onu stranu prijevoja u posljednje se vrijeme upravo razbacuje novcem u Slimovoj kockarnici. Samo od kaubojske plaće ne bi mogao toliko trošiti, niti si priuštiti da izgubi toliko koliko je u posljednja dva tjedna izgubio na pokeru.

— Znači, Willy i ti namjeravate poći i u tu kockarnicu?

— Da, no prije toga bismo odjahali na Moonbeam i porazgovarali s prijateljem gospode Fenwick. Iako nije baš vičan rančerskim poslovima, vrlo je mudar momak. Mogao bi nam dati kakav savjet. Kako Gary tamo radi, možda je opazio što sumnjivo. Osim toga, ako kradljivci namjeravaju nekom otjerati svu stoku, možda će se to dogoditi baš tamo gdje Gary radi.

— Imaš pravo, Percy. Možda bi to bilo najpametnije. A ja ću se odvesti do Tyrrellovih da vidim što se tamo zbiva. Da nitko ne posumnja, povest ću i Lydiju i reći da smo došli zato što se Lydia želi s Bellom dogovoriti za zabavu.

* * *

Jonathan i Lydia Rylstone zatekoše Frederycka i Annabelu kako sjede na verandi i uživaju u nedjeljnom miru.

Muškarci su počeli odmah razgovarati o velikom poslu što ih očekuje kad uskoro počne jesenje žigosanje, a djevojke uđu u kuću. Annabel je željela prijateljici pokazati novu opravu koju joj je ujak kupio za zabavu.

— Oh, jedva čekam tu zabavu da bih ponovo susrela najuzbudljivijeg muškarca na svijetu! — brbljala je Lydia dok je promatrala blijedozelenu opravu.

— Slutim da si ponovo otkrila nov predmet obožavanja — podsmjehnu se dobroćudno starija djevojka mladoj.

— Oh, takvoga još nisam upoznala! Strašan je. I tebe bi oborio s nogu.

— Mislim da moje noge baš nisu slabašne — sa smiješkom odvrati Annabel, pa upita: — Gdje si ovoga upoznala?

— Murdock nam ga je predstavio kad smo posljednji put bili u Courthopeu. Živi na ranču gospode Fenwick... znaš je, to je ona udovica s druge strane brda... i pomaže joj. Priča se da je prijatelj njenoga pokojnog muža i da će se vjenčati.

Zakolutala je velikim plavim očima i nastavila, ne opazivši da se prijateljica trgla i uozbiljila:

— Oh, nadam se da to nije istina, jer me osvojio na prvi pogled! Kakav muškarac! Visok i lijep. A kakvo mu je tek ponašanje! Ovdašnji su momci tako nezgrapni da ti malone zdrobe ruku kad je obuhvate svojim šapetima. Ovaj je ljepotan sasvim drugačiji! Sve moje prijateljice koje su ga dosad uspjele upoznati, zaljubljene su u njega preko ušiju. I ti ćeš se zaljubiti u njega, Bella!

— Ne budali! Kud bih stigla kad bih se svakog trećeg dana zaljublivala u novog muškarca kao ti?

— Oh, ne! Ovoga je puta drugačije! Poslije ovoga ne bih se mogla zaljubiti ni u koga.

— To svaki put kažeš.

— Vidjet ćeš da je ovaj muškarac nešto posebno. I tebi će se ludo svidjeti. A znaš zašto?

— Još ne znam, ali koliko te poznajem nećeš izdržati da mi to ne objasniš.

— Zato što gotovo na dlaku odgovara opisu muškarca što si ga dala onoga dana kad smo pričale kako koja od nas zamišlja idealnoga muškarca. Eto, zato!

U Annabelinim se očima pojavi tuga, a pogled joj odluta u daljinu. Da, Clifford Locksley bijaše za nju ideal muškarca.

Iz razmišljanja je prene Lydijin glas:

— Upoznat ću te s njim na zabavi u Rattling Spuru. Onda ćeš se uvjeriti da sam govorila istinu.

Takvog muškarca nisi srela čak ni na onom tvom Istoku! — Ponovo je zakolutala očima i zanosno uskliknula: — Oh, kakav muškarac!

Annabel prasne u glasan smijeh. Koliko je već puta čula istu rečenicu iz prijateljičinih usta!

Shvativši zašto se Annabel smije, Lydia sliježe ramenima i pridruži se smijehu.

Jedva su se prestale smijati kad su se vrata otvorila i otac pozvao Lydiju da krenu kući.

Rylstone je shvatio da od Tyrrella neće ništa saznati o kradama goveda. Bio je strahovito ljut. Pa ta naivčina čak ne zna koliko stoke ima i da li se broj goveda u posljednje vrijeme smanjio! Takvi ljudi olakšavaju posao pljačkašima. Frederyck Tyrrel je idealna ovca da je stokokradice ostrižu!

* * *

Annabel je stajala na trijemu i gledala za lakom kočijom kojom su se Rylstoneovi odvezli.

Nikako nije mogla prestati razmišljati o Lydijinim riječima. Zar je moguće da postoji muškarac koji bi bio tako nalik Cliffordu?

Sjetila se da se nešto u njoj pokrenulo već onda kad joj je Lisbeth pričala o prijatelju svoga supruga koji je stigao s Istoka. Onda je prvi put nakon dugog vremena osjetila zanimanje za nekog muškarca i poželjela da ga upozna. Ono što je maločas bila čula od Lydije ojačalo je tu želju.

Znala je da će jedva dočekati zabavu. No razlog nije bila samo znatiželja. U njoj se javila nada da bi se moglo dogoditi čudo.

Budalo, reče sama sebi, čuda se događaju samo u romanima!

Međutim, kad je odlučnim korakom krenula u kuću, u dnu srca ipak je čeznula za tim da se jednom čudo zbije i u zbilji.

XII

Začuvši topot kopita, Lisbeth Fenwick pride prozoru. Razočara se kad umjesto Federycka Tyrrella, koji je bio obećao da će toga poslijepodneva navratiti, ugleda Percyja Jobsona zaručnika djevojke Milly koja radi u njenoj kući.

Ugledavši udovicu, Percy Jobson zauzda konja, skine šešir i pozdravi:

— Dobar dan, gospodo Fenwick!

— Dobar dan. Mogu li vam u čemu pomoći?

— Poslao me gospodin Rylstone. Došao sam da bih porazgovarao s gospodinom Locksleyjem. Važno je.

— Sjašite i dodite da nešto popijete, a ja ću poslati sina po njega.

Dječak je otrčao, a Lisbeth i Jobson sjednu na verandu. Domaćica ponudi jabukovaču.

Clifford Locksley je brzo stigao.

— Što vas je dovelo ovamo, Jobson? — upitao je začuđeno.

— Krade stoke... — počne Percy, pa ušuti.

Lisbeth je odmah shvatila i ustala. Znala je da ne vole kad »muškim«
razgovorima prisustvuju žene.

Čim je ušla u kuću, Jobson objasni Locksleyju zašto je došao. Završi riječima:

— I tako smo se gospodin Rylstone i ja sporazumjeli kako bi bilo pametno da ja dodem ovamo i da se s vama posavjetujem.

— Oh, ja nemam nikakva iskustva sa stokokradicama i vi biste meni morali dati savjet ako mislite da je ugrožena baš stoka na ovom ranču. Što da radim s Garyjem? Ne mogu ga tek tako otpustiti kad nisam opazio ništa sumnjivo.

— Ja sam naumio zajedno s Willyjem poći u grad, u tu kockarnicu kojoj Gary karta.

— E, ako je kartanje način da se nešto sazna, onda ću i ja s vama. Ne bih se htio hvaliti, ali moram reći da prilično dobro kartam poker. Možda bih mogao zaigrati i sa Garyjem.

— To bi bilo...

Prekine ih topot. Ušute. Minutu, dvije poslije iza gospodarskih zgrada izroni jahač. Malo zatim obojica prepoznaju Frederycka Tyrrella.

Rančer dojaše do verande i tu sjaše. Pozdravi se sa Locksleyjem, pa se obrati Jobsonu.

— Ej, Jobson — reče — što se to događa s ljudima sa Raindropa? U jeku najvećih poslova odlazite s ranča. Jučer je vaš gazda bio kod mene, a vi ste danas dojahali čak ovamo.

— Pa ni vi niste baš blizu svoje kuće — uzvрати mu Percy milo za drago.

Zbunjeni Tyrrell nije znao što bi odgovorio. Dok je u neprilici okretao šešir što ga je držao u ruci, Lisbeth izide iz kuće i tako ga spasi. Sav sretan, pobrza prema njoj.

Clifford je sa smiješkom gledao za njim, a onda se okrene prema Jobsonu. Dočeka ga obješenjačko namigivanje.

— Mislim da se tu nešto kuha — poluglasno će Percy. — Gospodin Tyrrell izgleda kao mačak koji jedva čeka da se omrsi.

* * *

Kad su Lisbeth i Frederyck ostali sami, sjednu na verandu.

— Kako ste, gospodo Fenwick?
— upita Tyrrell. Potpuno ste se oporavili?

— Dobro sam, zahvaljujući vama.

— Oh, nemojte!

— Zašto vam je neugodno ako vam kažem da sam dobro samo zahvaljujući vama? — iskreno ga upita Lisbeth i pogleda u oči.

— Ono što sam ja uradio i svaki bi drugi muškarac kad neku ženu zatekne u nevolji.

— Baš svaki ne bi. Da se svi ponašaju kao vi, nas dvoje se možda ne bismo još dugo upoznali — sa smiješkom će Lisbeth.

Kad je shvatio na što ona cilja, još se više zbunio.

— Pa... mislio sam.. svaki imalo pristojniji muškarac. A takvih je mnogo više nego bitanga kao što je onaj vaš bivši nadglednik.

— Osim toga — nastavi Lisbeth nimalo ne skrenuvši s onog što je

namjeravala reći — drago mi je što ste baš vi bili osoba koja me spasila.

Podigao je glavu i zagledao se u sive oči, kao da želi provjeriti hoće li u njima pročitati odgovor na to da li je smisao njenih riječi onakav kako ga je on shvatio.

Njene su ga oči promatrale takvom toplinom da je njegove zbunjenosti i straha da će biti odbijen ako izrazi ono što osjeća, u hipu nestalo.

— Lisbeth, zar je to istina? Da li sam dobro shvatio što ste rekli?

Ona kimne. I dalje ga je promatrala.

— I vi prema meni osjećate ono što i ja prema vama?

Ponovo je samo kimnula.

Taj njen topao pogled razgali mu srce i s njegovih usana poteče bujica riječi.

— Lisbeth, otkako sam vas ugledao, osjetio sam da se u meni bude osjećaji za koje sam bio uvjeren da su zauvijek umrli. Ponekad sam pomislio koliko je još tužnih i usamljenih godina preda mnom. Doduše, kraj mene je Bella, ali to nešto posve drugo. Nisam se namjeravao nikada više ženiti, a pogotovo se nikada ne bih usudio zaprositi mladu ženu kakva ste vi. No kada ste rekli da vam je drago što sam vas baš ja...

Ušuti. Vidjevši da se zbunio, Lisbeth mu pomogne:

— Znači li to da me prosiš, Frederyck?

— Oh, Lisbeth, kako ti moram izgledati blesav! Ponašam se kao nedoraslo dače.

— Naprotiv, oboje se ponašamo kao zrele osobe koje znaju što žele i to namjeravaju što brže ostvariti.

— Mislio sam da se takvi osjećaji mogu probuditi samo u mladom srcu.

Ponovo se nasmiješila.

— Drago mi je da je tvoje srce mlado.

— Lisbeth, ti si divna žena. Porad tebe se uistinu osjećam mladim.

Uozbiljila se i odlučno odgovorila:

— Nemoj više nikada spomenuti godine! Zar je sa četrdeset godina muškarac star? Ako ćemo tako razgovarati, onda ni ja nisam mlada. Budeš li ti i dalje govorio o svojim godinama, onda ću ja o obudovjeloj ženi koja mora biti sretna da je netko hoće s djetetom...

— Lisbeth, nikada to više nemoj ni pomisliti! Tvoj sin bit će i moj!

Nasmiješila se širokim, sretnim osmijehom.

— Drago mi je što sam te uspjela naljutiti. Sad vidiš kako je meni kad ti počneš o godinama...

Pogledali su se i prasnuli u smijeh. Bilo im je potrebno vrlo malo vremena da se sporazume i sve smjeste na mjesto. Ipak, ne baš sve, pomisli Lisbeth i glasno reče:

— Frederyck, jesi li razmišljao o tome gdje ćemo živjeti?

— Da, razmišljao sam iako nisam mogao znati da li bi se htjela udati za mene.

— I što si smislio?

— Mislim da bi ti voljela da Billy odraste na imanju koje je stvorio njegov otac.

Zahvalnost u njenim očima razgali mu dušu.

Znači, sve je shvatio, pomislila je. Zar je moguće da se dvije osobe u tako kratko vrijeme toliko upoznaju da jedna zna što druga želi?

— Ne znam samo što ćemo s Bellom — doda Tyrrell.

— Zašto? Potpuno je razumljivo da će i ona živjeti s nama.

— Ne znam da li će pristati. Vrlo je osjetljiva i bojim se da ne pomisli kako će nam biti teret.

— Ja ću s njom razgovarati. Uvjerena sam da ćemo naći najbolje rješenje za sve. — Nasmiješila mu se i uhvatila ga za ruku. — Kao što smo ga tako brzo našli za nas dvoje.

XIII

Kao i mnogi zapadnjački gradovi i Rattling Spur je obilovao mjestima na kojima kauboji nakon mukotrpnog rada mogu popiti viski, odigrati partiju pokera, zaplesati s djevojkama i iskaliti suvišak snage u šakanju.

Grad je privlačio kauboje i stočare iz bliže i dalje okolice, ali i latalice u sedlu, razne propalice, profesionalne kockare...

Jednom na mjesec, pošto kauboji prime plaću, grad se pretvarao u ludu zbrku topota kopita, potcikivanja, psovki, pjesme, ali i u pucnjavi iz revolvera.

I te je večeri u gradu bilo vrlo živo, ali mnogo mirnije od onih večeri koje su pripadale kaubojima. Najživlje je bilo oko velikog hotela u srcu grada, gdje se održavala velika dobrotvorna zabava.

Mnogima s rančeva udaljenijih od grada to je bila prilika da se nakon duljeg vremena ponovo sastanu i popričaju.

Mladi su plesali u velikoj dvorani, stariji su stajali u skupinama i ćaskali, ili su u susjednim sobama sjedili za stolovima i uživali u jelima koje su pripremile vrijedne ruke mjesnih domaćica.

Iza hotela bio je veliki vrt u kojem su se parovi odmarali od plesa. Ponajvećma je vrt bio prazan, jer mladež nije htjela gubiti mnogo od plesa, a stariji nisu osjećali potrebu za osamom.

Pošto je završio splet brzih plesova, mnogi plesači izidu na svjež zrak.

Među njima se isticao jedan par. Muškarac je bio visok, vitak i plećat. Bio je odjeven u tamno odijelo a u rupicu na posuvratku bio je utaknut cvijet. Lice mu je bilo privlačno ali nadmeno. Na prvi je pogled bio privlačan, ali onaj tko bi ga bolje pogledao, ne bi se suglasio s tim mišljenjem iako ne bi mogao objasniti zašto. Njegova je pratilja bila ljepotica u raskošnoj blijedozelenoj opravi koja je naglašavala njezine skladne obline ali nije otkrivala ništa više nego što je to dopušteno dobro odgojenoj i pristojnoj djevojci.

— Molim vas, gospodice Bella, saslušajte me — preklinjao je Harley djevojku usmjerivši korake prema tamnijem dijelu vrta.

— Gospodine Harley, već ste i suviše rekli! Ne volim vas i neću se za vas udati.

— S vremenom ćete me zavoljeti, Bella.

Harley se jedva savladavao. Snažno je uhvatio djevojčinu ruku, ali se ona odlučnom kretanjem istragne.

— Kako možete tako grubo navaljivati na ženu koja vam nije sklona? Dosad sam vas smatrala džentlemenom i bili ste mi simpatični, a sada sam uvidjela da ste vrlo daleko od džentlmena.

Djevojčino odbijanje nije urazumilo Harleyja. Naprotiv, samo je podstaklo njegovu upornost.

Počeo ju je preklinjati, a naposljetku je pritjera podebljem stablu i uklješti između sebe i debla.

— Gospodine Harley, vi ste najobičnija prostačina! — oštro će Annabel.

— Što je prostačkog u tome kad vam kažem da vas volim?

— U tome ništa, ali u načinu na koji mi to pokazujete.

Bella, izgubio sam glavu za vama! Volim vas i želim da se udate za mene.

— Već sam vam rekla da neću. Razočarala sam se u vama, gospodine Harley. Mislila sam da ste pristojan čovjek.

Uvjeren u svoju neodoljivost, koju je potvrdio osvajanjem mnogih djevojaka i mladih žena, De-

rick Harley pokuša poljubiti djevojku. Kad je počeo provoditi svoj naum, mislio je samo na to kako bi prisvojio ranč i goveda na njemu. Sada u njemu prevlada želja za tim zamamnim tijelom. Mora savladati Bellin otpor i osvojiti je!

— Možda vam smeta što sam samo nadglednik na ranču vašeg ujaka, no on me cijeni i uvjeren sam da neće imati ništa protiv kad vas zaprosim.

— Već sam vam rekla da se ne želim udati za vas, a moj me ujak toliko voli da će poštivati moje mišljenje. A što mislite, kako će reagirati kad čuje da ste se prema meni ponijeli ovako prostački?

— O tome ne brinem. Vaš ujak zna da bi bez mene bio izgubljen. U posao na ranču se uopće ne razumije i ako ja odem, operušat će ga do gole kože.

Odmjerio je djevojku od bujnih zlatastih vlasi do laganih plesnih cipelica, a onda se podrugljivo nasmijao i rekao:

— Možda ćete biti mekši kad postanete siromašni?

— Onda ću vas se barem riješiti! Što biste vi sa siromašnom ženom?

— Bio bih lud za vama da ste goli i bosi! — strastveno je uskliknuo, a onda mirnije nastavio: — Lagao bih da kažem kako ne marim za novac i ono što mi on može pružiti, ali vas želim i bez novca. I dobit ću vas, ovako ili onako. S popom ili bez njega!

Načas je ušutio i požudno se zagledao u njene pune grudi koje su se uzbuđeno uzdizale.

— A kad ja nešto istinski želim, draga moja mala Bella, ne prezam ni pred čime. Upamti to!

Prvi put se u Annabeli pojavi strah. Dosad je bila samo bijesna, a sada se prestrašila. No nije namjeravala tom prepotentnom i drskom muškarcu pokazati i najmanji tračak straha.

— Gospodine Harley — reče naizgled čvrstim glasom — sve sam vrijeme sumnjala da se ispod te vaše vanjšine krije nešto drugo. Bili ste suviše savršeni da bi to bilo prirodno. Niste samo vrlo lukav nego ste i običan umišljeni prostak.

Harley bijaše tako zaprepašten da se ukočio. Zaboga, pa ta mala, mirna i nježna djevojka može biti prava tigrica!

Annabel iskoristi njegovo zaprepaštenje i potrči. Na ulazu u dvoranu uspori i polagano ude.

Naleti na Lydiju, koja se začudeno zagleda u nju.

— Oho, tko te to tako u mraku zajapurio? Da je preda mnom bilo koja druga djevojka, odgovor bi glasio: Tako te je mogao uzbuditi samo neki muškarac. Kad si ti u pitanju, Bella, nisam sigurna kako bi odgovor trebao glasiti.

Da bi skrenula razgovor s onog što joj je bilo neugodno, Annabel upita:

— No kad ćeš me napokon upoznati s najnovijim muškarcem svojih snova?

Lydia zlovoljno napući usne.

— Oh, nije uopće došao! Zamisli, ljudi pričaju da nije došao zato što nije došla ni gospoda Fen-

wick. A ona nije došla zato što je bolesna. Pa ako je ona bolesna, on nije! Zašto je i on morao ostati kod kuće? Valjda je ne drži danočno za ručicu! Sigurno je udovica prestrašena da bi se on mogao zagledati u kakvu mladu pa da ona ostane kratkih rukava!

Annabel ljutito pogleda prijateljicu.

— Lydia, da te dobro ne poznajem, pomislila bih da si najzlobnija i najpokvarenija osoba na svijetu. Kako možeš tako ogovarati?

— To nije samo moje mišljenje. Svi to pričaju. — Prkosno je podigla glavu. — Vidiš i sama da je točno što kažu. Da nije tako, on bi bio ovdje!

— Znam da je gospoda Fenwick uistinu bolesna i ne može iz kuće.

Lydia živne.

— Tko ti je to rekao? Kako znaš što se zbiva na Moonbeamu? Bella, zar mi nešto tajiš?

Annabel se nasmije bujici pitanja koja je tekla iz usta te male, neozbiljne obješenjakinje.

— Ti sigurno ne bi imala srca zatajiti kakve važne vijesti pred svojom najboljom prijateljicom, zar ne? — brbljala je neumorno Lydia.

— Ne, ne bih — odgovori Annabel kroz smijeh — ali nemam ti što ispričati. Kao i ti i ja sam ovo zaključila iz onoga što »svi« pričaju.

Lydia se već spremala predbaciti prijateljici što je podbada, ali u tom im trenutku pride svijetlos i visok momak i zamoli je za ples.

Uvrijeđeni izraz u hipu zamijenjen ljučkastim osmijehom, a velike plave oči bljesnu. Lydia mahne prijateljici i otprhne sa svojim plesačem.

Annabel je gledala za njima, ali ih nije vidjela. Razmišljala je o Lydijinim riječima i pitala se koliko je istine u onom što ljudi pričaju. Lisbeth joj bijaše rekla da joj je taj muškarac samo prijatelj. No da li i on u njoj gleda samo ženu svoga pokojnog prijatelja?

XIV

U kući bankara Jima Wilcoxa na rubu Rattling Spura te se večeri okupilo više muškaraca. Pored bankara u njegovoj su se radnoj sobi nalazili: Ed Rawley vlasnik najveće sabirnice za goveda u Courthopeu zatim čovjek čije je stado od desetak tisuća goveda upravo bilo na putu u taj grad i kojega su svi prisutni znali samo pod nadimkom Adder* a koji je tako i izgledao, Derick Harley i još dvojica za koje osim Wilcoxa nitko nije znao tko su.

Derick Harley bijaše prije dva dana poslao Garyja neka obavijesti Wilcoxa kako je sve pripremljeno da se njihov plan nesmetano provede. Bankar je odgovorio porukom neka Harley drugi dan navečer dođe u njegovu kuću, kamo će on pozvati i ostale koji treba da prisustvuju dogovoru.

Sada Jim Wilcox raširi pred sobom na stolu debeo papir i pozove prisutne da dođu bliže.

Samo se Harley nije iznenadio nad onim što je bilo nastolu, jer je to mnogo puta vidio. Ostali su buljili u zemljovid na kojem su do u tančine bili ucrtani Rugged Hill i svi rančevi s obiju strana brda.

— Evo, ovdje ćemo ući na ranč počne objašnjavati Wilcox — i pokaže na uzani procjep što je izbijao na pašnjake kod Sparking Falla, na kojima je bila okupljena sva stoka što bijaše na ranču Frederycka Tyrella. — Izvest ćemo to u subotu, kad je u Flowing Cityju sajam. Onda će gotovo svi biti tamo i rizik da nas otkriju bit će najmanji. Oni koji se i vrate do navečer bit će tako pijani da neće biti sposobni ni za što drugo do za spavanje.

Bankar se okrene Harleyju.

— Ti se pobrini za to da što više momaka ode s ranča.

— Odglumit ću dobru dušicu i reći da mogu bezbrižno poći na provod jer ću ja pripaziti na ranč.

— Brbljaš gluposti! — obrecne se Wilcox. — Dosad si uvijek pazio da na tebe ne može pasti ni najmanja sumnja.

— Ponajprije, ranč je tako velik da uvijek mogu odglumiti kako ništa nisam vidio. Zatim, posve mi je svejedno i ako posumnjaju u mene. Ne namjeravam dulje ostati ovdje. Odlazim zajedno sa Adderom. Uzet ću svoj dio novca čim on preuzme goveda i produžiti. Nikada se više neću vratiti ovamo.

Kad je vidio da ga prisutni žele odgovoriti od te nakane, Harley

podigne ruku da ih spriječi, pa reče:

— Promislite malo i uvidjet ćete da je to najpametnije i za mene i za vas. Previše je rančeva na kojima sam radio ostalo bez stoke, a sada će Tyrrell biti potpuno ogoljen. Zar mislite da su svi ljudi budale i da baš nitko neće mene povezati s tim kradama? Mnogi sigurno već sumnjaju.

Šutjeli su, shvativši da ima pravo.

Naposljetku Wilcox reče:

— Dobro, Derick, dobit ćeš svoj dio novca čim stoka stigne na drugu stranu brda. Umjesto tebe naći ćemo nekoga drugog koji će za nas raditi ono što si dosad ti radio. Premda mislim da ćemo teško naći odgovarajuću zamjenu. Takvog kakav si ti ne nalazi se lako.

Harley nije ništa odgovorio. I da je bio manje samouvjeren nego što jest, priznao bi da je to točno.

— Hajde da napokon prijedemo na ono zbog čega smo se sastali — reče Wilcox i počne objašnjavati kako je zamislio pljačku.

* * *

Kad su Clifford Locksley, Percy Jobson i Willy Hudgesson stigli, Slimova je kockarnica bila prepuna.

Locksley se ponašao kao da je dobrano nakresan, ali kako je većina prisutnih bila u sličnom stanju nikome nije upao u oči.

Za velikim stolom u jednom kutu kartalo se za goleme svote. Kad su u jednom od kartaša prepoznali Garyja, Locksley, Jobson i Hudgesson su se samo zagledali. Nisu morali ništa reći, jer su znali da je imala osnove slutnja koja ih je dovela ovamo. Momak koji može kartati za takve uloge ne ulaže novac od svoje kaubojske plaće. Taj mora imati dodatni prihod. I to pozamašan!

Locksley se laktovima počne gurati između promatrača koji su okružili kartaše.

— Hej, pustite me proći, momci... Hik! — Nasmiješio se i naizgled zbunjeno ispričao: — Opprosstite, malčice sam više ppoppio a nisam navikao.

Jedan od kartaša, proćelavi debeljko rumenih obraza, otresito odgovori:

— Ne smetajte! Ovdje se karta za velike svote i ne možemo dopustiti da nam kakav kauboječić smeta.

— Ako nisi utovljen kao ti, ne znači da sam siroti kauboječić.

Locksley privuče stolac i sruči se na sjedalicu. Onda kao slučajno ugleda Garyja i usklikne:

— Gary, i ti si tu! Baš dobro, reci im da ima novaca.

Proćelavi debeljko upita kauboj:

— Zar poznaješ ovu pijanduru?

Gary se jedva pribrao od zaprepaštenja.

— Poznam... ali ne mogu vjerovati...

Locksley se pijano nasmije.

— Čudiš se? Pa... čovjek mora malo koji put olabaviti vlastite uzde i uraditi ono što voli. A ja volim pokerčić...

— Onda, hoćemo li ga primiti u igru? — upita debeljko. Kad su ostali pogledali Garyja, debeljko doda: — Jamčiš za njega?

Gary kimne.

Locksley mu se zahvalno nasmiješi.

— Vidim da imaš razumijevanja za ljudske strasti — reče. — Nadam se da ćeš imati razumijevanja za moju molbu da o ovom gospođa Fenwick ne treba ništa znati.

Gary ponovo kimne.

Igra počne.

I kartaši i promatrači jedva su čekali da vide kako taj novajlija karta. Činilo im se da je pred njima pijani kauboj koji se nekako dočepao novca kojemu nije vičan i jedva čeka da ga potroši na svoju strast. Prvi su u njemu gledali masnu gusku koja se sama nudi da je oćerupaju, drugi su ga žalili jer ne zna s novcem uraditi ništa pametnije nego ga prokartati.

I jedni i drugi su se začudili kad su vidjeli da ne gubi. Iako je ponekad glupo licitirao, uvijek bi bio na svojem. Znači, čovjek ima sreću, mislili su.

Nasuprot Locksleyju, Gary je gubio velike svote. Riskirao je mnogo, ali vrlo glupo.

Jobson i Hudgesson, koji su stajali iza mladićevih leđa i vidjeli mu karte, zaključili su da s takvim kartanjem nigdje na svijetu,

pa kartao s najvećim budalama i šepRTLjama, ne bi mogao dobiti ni djelić svote s kojom se tako razbacuje.

— Kaubojska je plaća mala, a kartati ne zna — šapne Percy Willyju u uho.

— Aha! To znači da je Garyjev novac prljav — isto tako tiho odgovori Willy.

Nije trebalo mnogo razmišljati da bi se zaključilo odakle momku novac. U ovim se krajevima moglo zaraditi velike svote samo kartanjem ili krađom stoke.

Kako Gary karta kao moja lijeva čizma, zaključio u sebi Jobson, znači da je posrijedi ovo drugo.

Zaokupljeni mislima, ni Jobson ni Hudgesson nisu opazili čovjeka koji se pored njih progurao. Jobson ga je ugledao tek kada se sagnuo prema Garyju i počeo mu šaptati u uho. Nije mogao čuti sve što mu je rekao, ali je uspio uhvatiti neke riječi:

— ... Idemo... subota... Flowing City... Sparking Fall...

Neznanac se uspravio i stao tako da je Jobsonu zaklonio vidik na Garyja. Nije mogao vidjeti mladica, ali je čuo kako govori:

— Oprostite, gospodo, moram krenuti. Kako nisam na dobitku, nema problema. Ne moram vam dati revanš. Nadam se da je to u redu?

Nekoliko kartaša kimne. Djeljitelj reče:

— Dobro, Gary! Nadam se da ćeš nam se uskoro ponovo pridružiti iako danas nisi imao sreće.

— Neko vrijeme neću biti ovdje — odgovori Gary — ali čim se vratim, evo me.

Ustao je i krenuo prema izlazu, a neznanac za njim.

Kad se Garyjev pratilac okrenuo, Jobson jedva potisne usklik iznenađenja i hitro se zakloni za Willyja.

Pa to je Dick Hawley! Zar je živ? Pričali su da je ubijen u jednom revolveraškom okršaju u Courthopeu. Očigledno su se ljudi prevarili. No kako to da ga nitko nije vidio od dana kad je napustio Moonbeam?

Okrenuvši se čovjeku koji mu je stajao s lijeva, Jobson upita:

— Oprostite, ne zalazim ovamo i ne poznajem mnogo ovdašnjih stanovnika, ali čini mi se da sam gospodina koji upravo izlazi negdje upoznao. Možete li mi reći tko je on?

Čovjek svrne pogledom za dvojicom muškaraca koji su već bili malone kod izlaznih vrata, a onda se ponovno okrene Jobsonu.

— Ako mislite onog starijeg muškarca, to je Derick Harley, nadzornik na ranču gospodina Tyrrella u Windless Valleyju.

— Oh, znači da sam se prevario i zamijenio ga s nekim drugim. Ipak, hvala vam.

Dick Hawley se, dakle, sada zove Derick Harley! Zašto bi čovjek koji je pošten i kojemu je prošlost čista, razmišljao je Perc, promijenio ime? Odgovor je samo jedan.

U vrijeme kad je Hawley bio zaposlen na Moonbeamu, Percy

bijaše čuo čudne opaske o tom čovjeku. Sada se pitao što je u tim govorkanjima bilo istina. Očito mnogo toga. Zašto bi inače savjestan radnik kakvim su Hawleyja smatrali tako često mijenjao mjesto, pogotovo kad su svi njegovi poslodavci bili više nego zadovoljni njegovim radom? I Tyrrell priča o njemu hvalospjeve...

Pri pomisli na Tyrrella Jobson se trgne. Zaboga, ako su Dick Hawley i Derick Harley ista osoba... ako su nestala goveda gdje je god Hawley radio... ako mu Tyrrell slijepo vjeruje...

Jobson se hitro postavi tako da je mogao dati znak Locksleyju. Clifford mu odgovori jedva vidljivim pomicanjem vjede da je shvatio i malo zatim ustane.

— Oprossstite... gosspodo... meni je zloo — promrmlja. — Moram malo na zzzrak...

Oteturao je do izlaza. Jobson i Hudgesson krenu za njim. Glavnom su ulicom pošli odvojeno. Naprijed Locksley, teturajući. Slučajni prolaznik ne bi ni pomislio da su sva trojica zajedno.

Kad su skrenuli u prvu poprečnu ulicu, Locksley se uspravi i rukom hitro zagladi dotad raščupane vlasi.

— Što se dogodilo? — upita očigledno zabrinutog Jobsona.

— Zaboga, gospodine Locksley, mislio sam da će me iznenadenje ubiti kao grom.

— To bi moralo biti strahovito iznenadenje koje bi tebe ubilo — sa smiješkom mu odgovori Locksley. — Pričali su mi da te onaj

grom što je prije tri tjedna udario u sjenik u kojem si se nalazio obišao u širokom luku.

— Ovo je poseban grom — nije se dao smesti Percy. — Zagrmjet će jače od ijednoga kojeg smo vi ili ja čuli, a njegove će posljedice biti strahovite. Naravno, ako ne rastjeramo tmaste oblake koji su se sakupili.

— E, moj Percy, brbljaš tako da mi se čini da sam ja glumio pijanca a ti si pijan!

— I vas će pogoditi grom kad čujete što ću vam reći!

— Pričekaj, nigdje još ne gori. Hajdmo po konje, pa ćeš mi putem kući ispričati što te muči.

— Po konje idemo, ali kući ne. Moramo odjahati u Windless Valley.

Jobson je to izrekao tako odlučno da Locksley nije imao na to što reći. Znao je da je Jobson čovjek koji ništa ne radi brzopleto. Ako kaže da usred noći moraju do Tyrrella, onda ga je na to nagao valjan razlog.

* * *

— Prije nego što ste vi stigli, gospodine Locksley — pričao je Percy dok su jahali prema Windless Valleyju — nadglednik u gospode Fenwick bijaše Dick Hawley. Pojavio se na Moonbeamu ubrzo poslije smrti gospodina Fenwicka i ponudio gospodi svoju pomoć. O svemu tome mi je Milly pričala. Dakle, gospoda je bila sretna što joj je ponudio svoju pomoć, jer nije znala ništa o rančerskim poslovima. Kako je Hawleyjev bivši poslodavac toplo

preporučio tog čovjeka, on se drugog dana već preselio na Moonbeam.

Stigli su do raskrižja i s glavne ceste skrenuli prema putu koji je vodio u Windless Valley.

— Hawley je bio takav kako je glasila preporuka — pričao je dalje Percy — ali meni se on nije svidao.

Ušuti i zbunjeno počne čupkati brk. Onda nastavi: — Hawleyja sam vidio samo dva puta i ne bih mogao reći što me na njemu smetalo. Možda sam bio pod utjecajem Millynih brbljarija, jer je njoj Hawley bio odbojan od onoga dana kad se poželio oženiti gospodom Fenwick.

— Što? — zaprepašteno upita Locksley.

— Da, to je točno. Začudili ste se, zar ne? Niste o tome mogli ni od koga čudi zato jer to ne zna nitko osim gospode Fenwick, a ona ne bi to nikome ni spomenula. Ona i ne sluti da je moja Milly slučajno nešto načula. Milly je, naime, bila pošla nešto upitati gazdaricu, ali je čula kako se s nekim prepire i nije ušla u sobu. Ipak je čula dovoljno da shvati kako se Hawley nudi gospodi a ona ga odlučno odbija. Nikada nisam pokazao da nešto znam, a ne bih to ni vama rekao da nije važno. Morate saznati kakav je čovjek taj Hawley.

— Ne moraš se ispričavati, Percy. Dovoljno te poznam da znam kako imaš dobar razlog zašto mi to pričaš.

— Imate pravo. Riječ je o vrlo važnoj stvari.

Kako su već bili nadomak ranču Frederycka Tyrrella, Jobson ubrza svoju pripovijest.

— Kad ste vi stigli, Dick Hawley je jednostavno nestao. Nitko nije znao zašto, ni kamo je otišao. Kako ga odonda nitko više nije vidio, svi su povjerovali u priču da je poginuo za nekoga revolveraškog okršaja. E, vidite, danas sam se uvjerio ne samo da je živ nego i da sam imao pravo kad mi se nešto na njemu nije svidjelo.

— Vidio si ga?

— I vi ste ga vidjeli.

— Možda, ali ga ne poznajem pa nisam znao da je to on.

— Poznajete ga. To je onaj čovjek koji je došao po Garyja.

— Percy, ti si se zabunio. Onoga čovjeka poznajem. To je nadglednik na ranču gospodina Tyrrella.

— Znam. Pitao sam nekog čovjeka u kockarnici tko je taj muškarac, a on mi je rekao točno to što ste mi sada vi rekli. E, vidite, u tome i jest problem. Dick Hawley i Derick Harley su ista osoba.

— Kako netko može imati dva imena? Zašto bi se lažno predstavljao?

— O tome sam i ja razmišljao i došao sam do jednog zaključka. Hawley je živio i radio s jedne strane Rugged Hilla. Kad je onako odmaglio s Moonbeama, zacijelo je osobno proširio priču o svojoj smrti, prešao na ovu stranu brda i promijenio ime.

— Imaš vrlo bujnu maštu, Percy. Zašto bi to uradio?

— Zato što se počelo šušcati da je Dick Hawley umiješan u krađe stoke na rančevima na kojima je radio.

— Kad bi to bilo točno, s istom namjerom mogao se zaposliti i u gospodina Tyrrella?

— Ne »kad bi bilo točno« nego budući da je točno. Uvjeran sam da namjerava opljačkati gospodina Tyrrella. I to vrlo brzo. Najvjerojatnije u subotu.

— Sada uistinu pretjeruješ, Percy.

— Ne, zaključio sam to iz onoga što je Hawley rekao Garyju.

— Što si to mogao čuti da si tako siguran?

— Samo djelić razgovora, ali mislim da je dovoljno. Nikome, a tako ni vama, ne bi mnogo značile riječi: »subota«, »Flowing City« i »Sparking Fall«. Meni su rekle sve.

— Skrati, Percy!

— Dakle, znate da je Flowing City gradić na Snake Riveru, no vjerojatno ne znate da je jednom u dva mjeseca tamo veliki sajam. Za Sparking Fall, u to sam siguran, niste ni čuli.

Locksley kimne. Bilo je točno sve što je Percy rekao.

— Sparking Fall — nastavi objašnjavati Jobson — je ime koje su kauboји dali planinskim pašnjacima iznad Windless Valleyja. Nisu visoko, a leže tako da su upravo idealno mjesto na kojem se može okupiti mnogo stoke. Upravo sada ta su pasišta krcata govedima, jer ih uskoro namjera-

vaju žigosati. Za stokokradice je to kao da su im ta goveda ponuđena na dlanu. Ne moraju se uopće mučiti da ih skupe. Dovoljno je da dode nekoliko vičnih momaka i da stoku otjera.

— Zvuči logično — suglasi se Locksley. — No u kakvoj bi to vezi bilo s Flowing Cityjem? Neće valjda stoku tamo otjerati?

— Ni govora! Što bi tamo s njom kad do tamo ne vozi željeznica? Rekao sam vam da tamo održavaju sajmove. E, vidite, sljedeća je subota dan kad će se takav sajam održati. A kako na taj dan gotovo svatko poželi da je u Flowing Cityju, to je idealna prilika za pljačkaše.

— Znači, zato smo krenuli Tyrrellu? Da ga obavijestimo što bi se moglo dogoditi?

— Da.

— Što će biti ako si se prevario i pogrešno protumačio ono što si našuo?

— Pa — Jobson čupne brk, kao i uvijek kad je morao biti odlučan — mislim da bi bilo mnogo manje zlo ako se pokaže da je uzbuna bila lažna nego pomisliti da je lažna i ništa ne poduzeti a poslije se pokaže da je bila prava.

XV

Kad su probudili Frederycka Tyrrella, sneni rančer u prvi mah nije povjerovao da je dobro shvatio ono što mu govore.

— Harley da bi bio kradljivac? Nemoguće!

— Gospodine Tyrrell — oprezno će Locksley — možda ipak nije sve stopostotno tako kao što mi mislimo, ali nema dvojbe da je u svemu tome nešto sumnjivo. Mislim da je bolje pripaziti nego dopustiti pljačkašima da olako ostvare ono što su naumili.

— Da.. da... imate pravo, moramo nešto poduzeti. Ali ja ne znam što bih mogao uraditi. Kako to mogu spriječiti? Ne razumijem se ništa u takve stvari. Da prijavimo šerifu to što sumnjamo? — upita Tyrrell i odmah sam odgovori: — Ne, to ne možemo. Ne možemo osumnjičiti ljude samo na temelju svojih nesigurnih zaključaka.

Zaboga, pomisli Locksley, ja se samo donekle razumijem u rančarske poslove i to mi stvara teškoće, pa kako onda taj čovjek namjerava opstati u ovoj zemlji! Nije čudno što je sve prepustio svom nadgledniku.

Iznenada se vrata što su iz susjedne prostorije vodila u Tyrrellovu radnu sobu otvore i Annabel ude. Zbog male svjetiljke u kutu sobe mogla je vidjeti samo ujakovo lice i nazrijeti da su u sobi još neke osobe.

— Što se dogodilo, ujače? Prestrašila sam se kad sam čula da je u dubokoj noći netko dojahao ovamo.

Pri prvim riječi toga zvonkog glasa Clifford Locksley se trgnuo. Zaboga, te žena ima isti gas kao i njegova Annabel!

— Smiri se, djevojčice, ništa se nije dogodilo! Barem dosad nije.

Međutim, prijatelj gospode Fenwick, gospodin Locksley tvrdi...

Glasni usklik prekine Tyrrella usred rečenice.

Annabel zatetura kao da će se onesvijestiti i rukama pritisne srce, kao da se boji da će joj iskočiti iz grudi.

Kad se još jače zaljuljala, osjeti da je obuhvaćaju snažne i tako dobro poznate ruke. Pomislila je da joj se u polujavi koješta pričinja i njene usne dahnu:

— Clifforde!

Tyrrell je ustao i zabezeknuto zurio u prizor što se odigrao pred njegovim očima.

Zar se njih dvoje poznaju?!

Clifford odnese Annabelu na sofu u jednom kutu prostorije i nježno je spusti pa se okrene Tyrrellu.

— Gospodine Tyrrelle, Lisbeth mi je pričala o vašoj nećakinji, a sada sam čuo da vas je ova djevojka nazvala ujakom. Zar s vama žive dvije nećakinje?

— Ne. Zašto?

— Ja sam ovu djevojku poznavao kao Annabel Crowe, a Lisbeth mi je pričala o Belli Tyrrell. Zar ljudi u ovim krajevima običavaju imati po dva imena i prezimena.

— Tyrrell? Ne, moja se nećakinja preziva Crowe. Nikada je nikom nisam predstavio kao »Tyrrell«, no možda su ljudi pogrešno zaključivali zato što mi je nećakinja. No ona mi nije bratučeda, nego kćerka moje pokojne sestre. A Bella je skraćenica od milja od Annabel.

Iz kuta dopre jedva čujan uzdah. Tyrrell i Clifford požure do djevojke koja se upravo osvijestila.

Ugledavši iznad sebe lice voljenog muškarca, Annabeline se oči napune suzama radosnicama.

— Što radiš ovdje, Clifforde? Kako si me našao? Tragao si za mnom? — upita puna nade.

— Jesam, tragao sam, ali našao sam te slučajno.

Dakle, to je momak kojega je Bella zavoljela dok je boravila na Istoku, pomisli Tyrrell i radosno se nasmiješi. Onda se okrene Jobsonu i Hudgessonu. Namignuvši im, reče:

— Mislim da bi vam nakon tako dugog jahanja prijala kava. Probudit ćemo Katty da nam je skuha.

— Ne morate, gospodine Tyrrell — reče Jobson. — Kažu da kuham odličnu kavu. Poći ćemo u kuhinju i vi ćete mi pokazati gdje što stoji.

Dok su išli prema vratima, Jobson doda:

— Možda će potrajati malo duže nego kad bi je kuhala Katty, ali mislim da ovo dvoje imaju jedno drugome mnogo toga reći.

Kad su ostali sami, Annabel reče:

— Oh, Clifforde, nisam mogla ni pomisliti da si ti taj prijatelj o kojemu mi je Lisbeth pričala i zbog kojega je tako zabrinuta.

— Zabrinuta?

Annabel se zbunjeno nasmiješi.

— Da, stalno si predbacuje da si zbog nje ostavio djevojku koju voliš.

— Annabel, zašto mi nisi javila gdje si?

— Pa jesam! Pisala sam ti na adresu gospode Richardson, jedinu koju sam imala, no ti si zacijelo otputovao prije nego što je moje pismo stiglo.

— Ona to pismo nije primila. Lisbeth mi je savjetovala neka pišem gospodi Richardson i pitam da li je za mene nakon moga odlaska stiglo kakvo pismo. Odgovorila mi je da nije. Bio sam izbezumljen kad sam shvatio da ne znam gdje bih te tražio.

— I ja kad nisam od tebe primila odgovor na pismo.

Uroniše pogledima, a usne im se spoje.

Neko su vrijeme uživali u ponovnom susretu, a onda Clifford podigne glavu i reče:

— Draga, na žalost nemamo vremena za sebe. Stoka tvoga ujaka mogla bi biti ukradena i mi se moramo što prije dogovoriti što ćemo poduzeti.

— Idi, dragi! Za sebe ćemo imati vremena do kraja života.

Ustala je, pa su oboje krenuli u kuhinju, na kavu koju je Jobson skuhao.

* * *

Malo poviše usjekline, na kraćoj ravnini, s lijeve strane u zasjedi je čekala mala četa ljudi. Osim Locksleyja, Jobsona i Hudgessona tu su bila i šestorica kauboja s ranča Jonathana Rylstonea. Tyrrell nije nije mogao reći u kojega se od svojih ljudi može potpuno pouzdati, ma kako nisu znali da netko od njih nije u do-

sluhu s Derickom Harleyjem odlučio da Jobson dovede ostale momke.

Stigli su ovamo još rano poslije podne, kako bi se do vremena kad bi mogla uslijediti pljačka smjestili i izbrisali sve tragove. Radovali su se što će noć biti vedra a mjesec pun pa će lakše gadati.

Frederyck Tyrrell je ostao kod konja, koje su ostavili u žbunju pri dnu usjekline. Bunio se protiv toga, ali je odustao nakon što je morao niječno odgovoriti na Locksleyjevo da li bi mogao ubiti čovjeka.

S Tyrrellom su ostala četiri kauboja koji su dobili zadatak da spriječe kradljivce koji uspiju izbjeći zasjedi da se probiju iz usjekline.

Nije se još dokraja ni smrklo, a ljudi u zasjedi začuju zvuk koji je prouzročilo struganje o stijene.

— Dolaze! — šapne Hudgesson.

— Nisam vjerovao da su tvoje slutnje točne — došapne Locksley Jobsonu.

— Ja sam vjerovao i dobro je što sam vas uspio nagovoriti da ipak postavimo zasjedu — odgovori Percy, pa upozori ostale: — Pripazite da se svi točno pridržavamo onoga što smo se dogovorili. Ne pucajte nasumce. Gadjajte tek onda kad dobro vidite te pro-palice.

Nije prošlo mnogo vremena ot-kako su čuli ono struganje a iz sjene iza okuke izroni jahač.

Ljudi u zasjedi podignu puške.

Pljaškaši su jahali jedan iza drugoga, predvođeni Derickom Harleyjem.

Hudgesson malčice pomakne nogu koja mu je u međuvremenu utrnula i pri tome potpeticom zahvati kamen. Kamen se otkotrlja naniže, a onda odskoči od stijene i pogodi jahača iza Harleyja u šiju. Čovjek usklikne.

Harley odmah povuče uzde i upita:

— Što je, Harry?

— Odozgo je pao kamen.

— Kamen? — ponovi Harley i pogleda naviše.

Nije opazio ništa sumnjivo, ali je znao da kamen nije mogao pasti sam od sebe. Gurnula ga je neka životinja... ili čovjek.

— Momci — Harley je govorio dovoljno glasno da su ljudi u zasjedi mogli razumjeti svaku riječ — budite oprezni. Nešto mi tu smrdi.

— Što bi smrdilo? — upita Gary. — U ovom dijelu Rugged Hilla nitko ne živi niti tko ikada prode ovim predjelima.

— Varaš se, Gary! Ljudi i ovuda katkad prođu — odgovori Harley sjetivši se svog doživljaja s Lisbeth Fenwick u kojemu ga je omeo baš slučajni prolaznik. Zatim doda: — Steve, ti zaostani i čuvaj nam leđa. Dobro otvori oči.

— Dobro, Derick!

Harley potjera konje, a ostali krenu za njim.

Za kratko su vrijeme svi stigli do mjesta potpuno obasjanog mjesčinom.

U tom trenutku Jobson nacilja u jednog konja i opali. Životinja bolno zanjšti, pa se strovali. Jahač izleti iz sedla.

— Što je to? — izbezumljeno usklikne jedan od pljačkaša i izvuče oružje.

Ostali se povedu za njim.

Do vraga, pomisli Harley, ako nas tu napadnu svi ćemo izginuti. Na tom smo im mjestu bolja meta od onih u streljani.

— Hajd'mo odavde, momci! — vikne. — Podbodite konje!

Odjekne drugi pucanj. Konji se još više uznemire i počnu propinjati.

— Zar smo upali u zamku? — vrisne prestravljeno Gary.

— Pucajte! — zapovjedi Harley. — I, do vraga, maknite se s mjesečine!

Prasak za praskom parao je noćnu tišinu, plamičak za plamičkom probijao je tamu.

Pucali su pretežno ljudi iz zasjede, jer su kradljivci morali umirivati konje na kojima su sjedili. Jobson i njegovi ljudi iskoriste to da s njima obračunaju. Ne samo zato da bi ih spriječili u pljački, nego zato da ih tako udese da se ta banda stokokradica zauvijek izgubi iz njihovog kraja.

Shvativši da će svi izginuti ako ne pobjegnu ispod te kiše metaka što je odozgo padala na njih, Harley naredi:

— Za mnom!

Podbode konja i pojuri dalje usjeklinom, a preživjeli za njim.

Nisu stigli daleko. Iz tame pred njima izrone četiri sjene, sa sačmaricama u rukama.

Kako je jahao prvi, Derick Harley prsima dočeka najveći dio sačme i izleti iz sedla.

Ostali pljačkaši počnu bjeso-
mučno pucati, ali ih ubrzo ušutkaju.

Gotovo!

Stokokradice su poražene i spriječene da otjeraju goveda sa Sparking Falla. Osam ih je poginulo, dvojica su na smrti, a četvorica ranjena. Njihov vođa Derick Harley završio je zauvijek karijeru stokokradice pod velom vrsnog nadglednika na rančevima.

Locksley i njegovi ljudi mnogo su bolje prošli. Od onih koji su bili u zasjedi samo je jedan ranjen, i to lakše. Od četvorice sa sačmaricama jedan je poginuo, drugoga je okrznuo metak.

— Dobro smo prošli — zadovoljno je pričao Jobson dok su išli prema mjestu gdje bijahu ostavili konje.

— Sreća je bila na našoj strani — reče Clifford.

— Više od sreće pomoglo nam je iznenađenje. Derick Harley bijaše tako samouvjeren čovjek da nije ni pomislio kako bi netko mogao otkriti što on snuje. Bio je to sigurniji zato što je dosad uvijek izbjegao da ga otkriju...

— Ah!

Usklik prekine Jobsona usred objašnjavanja.

— Što se dogodilo, Willy? — upita Locksley.

— Tu, naprijed, netko leži!

— Glupost — odgovori jedan od onih sa sačmaricom. — Nitko se nije probio kraj nas.

— Netko ipak leži na tlu — uporno će kauboj.

Kad su on i ostali stigli do tamnog lika na tlu, Jobson usklikne:

— Pa to je gospodin Tyrrell! Što on ovdje radi? Zašto nije ostao kraj konja?

Sagne se nad rančera i opazi da je u nesvijesti. Na njegovim grudima bila je velika krvava mrlja.

— Ranjen je, i to ozbiljno.

— Moramo ga što hitnije otpremiti do liječnika — reče Locksley.

— Mislim da bi bilo pametnije prenijeti ga na Moonbeam. Najbliži je liječnik u Rattling Spuru, a to je predaleko. Moja Milly je stručnjak u vidanju rana. Neka se ona pobrine za gospodina Tyrrella.

Clifford Locksley se odmah suglasio, jer se dosad u nekoliko navrata uvjerio kakve su Millyne sposobnosti.

Prebacili su Tyrrella preko konja nekog stokokradice, zavezali ga za sedlo i krenuli.

XVI

Topot kopita mnogih konja trgne Lisbeth iz sna.

Što to znači, upita se uplašeno. Tko bi to mogao usred noći doći ovamo? Toliki jahači ne slute na dobro.

Još se više uplaši kad se sjeti da je u kući sama s Billyjem i Milly, jer je Cliff u Rattling Spuru.

Brzo navuče kućnu haljinu i pohita prema vratima. Na vra-

tima se sudari s čovjekom koji je upravo namjeravao ući i prestrašeno vrisne.

— Smiri se, Lisbeth, probudit ćeš Billyja.

— Cliffe, to si ti?

— Tko bi drugi bio? Kojega si to muškarca očekivala?

— Oh, lako se tebi šaliti, a ja sam premrla od straha. Mislila sam da nas netko namjerava napasti.

Lisbeth odahne, a onda shvati da se ipak zbiva nešto neobično.

— Cliffe, što se dogodilo? Zar nisi u Rattling Spuru? Rekao si da ćeš tamo noćiti i doći tek ujutro.

— Nisam ni bio u Rattling Spuru.

— Nisi? Pa rekao si...

— Rekao sam to samo zato da te ne bih uznemirio — prekine je Clifford. — Poslije ću ti sve objasniti. Najprije se moramo pobrinuti za gospodina Tyrrella. Teško je ranjen.

— Ranjen! Frederyck ranjen?

— užasnuto usklikne Lisbeth. — Gdje? Kada? Što mu je?

— Rekao sam da nemamo vremena za objašnjenja. Probudi Milly i reci joj da smo dopremili teškog ranjenika.

Jedva se pribravši, Lisbeth požuri u kuću.

Kad su Jobson i Hudgesson unijeli Tyrrella u kuću, Milly je već čekala, potpuno odjevena.

Rekla im je neka ranjenika odnesu u kuhinju i polože na veliki kuhinjski stol, objasnivši Lisbeth da je kuhinja najprikladnija za

čišćenje i pranje rana jer ima pri ruci dovoljno tople vode.

Dok je Milly, zajedno sa zaručnikom, skidala sa rančera kaputić i košulju, Lisbeth je sjedila u kutu i grčevito kršila ruke.

Niz njeno lijepo lice slijevale su se suze, no ona ih nije ni pokušala sakriti.

Tako ju je zatekao Locksley i začudio se.

Lisbeth nije bila plačljivica. Naprotiv, jaka je i čvrsta. Nije vjerovao da bi zbog trenutačne pomisli da bi netko mogao napasti ranč mogla tako izgubiti živce.

— Srećom po gospodina Tyrrella, metak mu je samo okrznuo rebro i odletio dalje — prekine Millyn glas napetu tišinu u kuhinji. — Toliko je krvi bilo zato što je oderotina duboka i dugačka.

Lisbeth skoči i pride stolu. Uhvati ranjenikovu ruku, pa je položi na svoj obraz.

Locksley je zurio u nju. Što se to događa? Zar se Tyrrell sviđa Lisbeth? Pa jedva ga i poznaje. Dobro, spasio ju je iz kandži onog nasrtljivca i njegovao u svojoj kući, pa se moglo očekivati da će mu se u Lisbethinoj kući vratiti istom mjerom. No ovo ovdje je mnogo više nego uzvratanje ljubaznosti. Očito je da Lisbeth osjeća prema Tyrrellu mnogo više od zahvalnosti.

Zar je moguće da se tako ozbiljna žena kakva je Lisbeth u samo tri dana zagrije za nekoga muškarca, pitao se Locksley dok je promatrao s kakvom ljubavlju Lisbeth promatra Tyrrellovo lice.

Vidjevši da se Tyrrell miče i pobojavši se da će se rančer osvijestiti, Locksley brzo uhvati Lisbeth za ruku i odvuče je od ranjenika.

— Smiri se, Lisbeth! — reče.

— Tyrrell će se zabezeknuti kad se osvijesti i zatekne te u položaju kojeg nije očekivao. Napraviti ćeš budalu od sebe.

Lisbeth tek sada shvati da su za sve oko nje njezino ponašanje i zabrinutost za Frederycka Tyrrella bili ne samo nevjerojatni nego i neočekivani.

— Varaš se, Cliff — odgovori sa smiješkom — on bi baš to očekivao. I ne bi ga to zbunilo kao tebe.

Kako je Locksley stajao i zurio u nju kao da ne shvaća ono što je upravo izgovorila, Lisbeth doda:

— Čekaj dok smjestimo Frederycka u krevet, onda ćemo sjesti i o svemu popričati.

Na izričit Lisbethin zahtjev Tyrrell je prenesen u krevet u njenoj spavaćoj sobi. Milly je ostala pored njega, a Lisbeth je pošla u salon.

Locksley je sjedio i pušio. Pred njim su stajale boca s jabukovačom i čaša.

— Natoči i meni malo, Cliff — reče Lisbeth i sjedne na sofu. — Ne čudi se. Potreban mi je gutljaj da bih se dokraja smirila. — Kad je otpila, Lisbeth se nasloni na naslon i upita: — Cliffe, kako je Frederyck ranjen? Gdje?

Ispričao joj je sve što se dogodilo od dana kad je Jobson bio došao na Moonbeam da s njim

razgovara pa do noćasnog okr-
šaja sa stokokradicama i završio:

— Eto, zato sam rekao da ću
prenoćiti u Rattling Spuru, kako
te ne bih nepotrebno uplašio. Pos-
rijedi je mogla biti i lažna uz-
buna.

— Dakle, Dick Harley... ili,
kako ga ti zoveš, Derick Harley..
nije bio samo nitkov koji od žena
krade ono što mu one nisu voljne
dati, nego i lukavi stokokradica.

— Da, krao je stoku, ali nije
radio za sebe. Gary nam je ispri-
čao, pošto mu je Hudgesson bio
zaprijetio vješanjem da je glava
družbe Jim Wilcox, ugledni ban-
kar i poštovani građanin Rattling
Spura.

— Wilcox! — zaprepašteno us-
klikne Lisbeth. — Nemoguće!
Tako fin čovjek.

— Jest, moguće je. Sutra ćemo
Percy i ja odjahati do Rylestonea
i o svemu ga obavijestiti. On će
znati što nam je poduzeti. Njega,
kao najvećeg i najuglednijeg sto-
čara, ljudi će pažljivije saslušati
nego mene koji sam ovdje novaj-
lija.

Locksley ponovo napuni svoju
čašu jabukovačom, a u Lisbet-
hinu ulije samo prst. Ništa nije
rekao, no Lisbeth je znala da je
sada red za njenu priču.

Potanko je ispričala Locksleyju
sve o sebi i Tyrrellu, pa nastavila:

— Vjenčali bismo se odmah,
samo ne znamo što ćemo s Bel-
lom.

— Vi o tome ne morate brinuti
— sa smiješkom odgovori Lock-
sley. — Ona je moja briga.

— Tvoja? Pa ti je, Cliffe, ni ne
poznaš.

— Poznam, i te kako dobro.

Lisbeth je zabezeknuto slušala
Cliffordovo objašnjavanje da je
nećakinja njenog budućeg muža
djevojka koju je tako željno poku-
šavao pronaći.

— I mi ćemo se vjenčati — go-
vorio je Clifford — a onda ćemo
otići odavde. Možda ćemo se vra-
titi na Istok. Tamo ću se lakše za-
posliti.

— Cliffe, Frederyck i ja smo se
dogovorili da ćemo živjeti na
Moonbeamu, jer je to najbolje za
Billyja. Mislili smo nagovoriti
Bellu da dode i živi s nama, ali
smo strepili da neće pristati.
Sada se, srećom, sve divno poklo-
pilo. Frederyck i ja ćemo živjeti
ovdje, vas dvoje tamo.

— Zaboga, Lisbeth, za kakvog
me to čovjeka smatraš! Zar da ži-
vim na tuđem?

— Zašto tuđem? Frederyck će
sve darovati Belli, a ti ćeš živjeti
u kući svoje žene.

— Ne bih to mogao. Što bi An-
nabel mislila o meni?

— Sigurno ne to da si lovac na
miraz. Zna da je voliš otad kad
nije ništa imala.

— Ne, svojoj ću ženi ja osigu-
rati dom, a ne ona meni.

— Ako tako misliš, zašto ne bi
kupio polovinu Frederyckova
ranča?

— Kupio? Odakle mi novac?

— Ja ću ti dati.

— Ne, nećeš. Ti novaca nemaš,
a da ti Tyrrell da isto je kao da je
Annabeli dao sve.

— Neće ti dati Frederyck nego ja... bolje rečeno David.

Kad je vidjela da ju je Clifford pogledao kao da je šenula pamću, Lisbeth se od srca nasmije.

— Da, dobro si čuo. Novac ćeš dobiti od Davida. Isplatit ću ti onoliko koliko si ti njemu dao da bismo mogli doći ovamo i dodat ću toliku svotu koliko bismo dosad bili platili kamate banci koja nama, tadašnjim beskućnicima nije htjela dati zajam.

Clifford bijaše tako zaprepašten da nije mogao izustiti ni riječ.

— Mislio si da ne znam za taj novac, zar ne? David mi je rekao. Dakle, Cliffe, vidiš da možeš kupiti zemlju od Frederycka. Pola Windless Valleyja bit će tvoje.

Kako on i dalje nije bio voljan prihvatiti, Lisbeth će molećivo:

— Cliffe, ne dopusti da te ponos ili tvrdoglavost spriječe da budeš sretan. Da sam ja razmišljala kao ti, Frederyck i ja bismo

još bogzna dokle krili što osjećamo jedno prema drugome. Dani bi nam protjecali unepovrat, ispunjeni samoćom. Sjeti se koliko ste dana već ti i Bella izgubili.

Clifford podigne glavu i pogleda Lisbeth.

— Da, znam. Ali...

— Sjeti se da si došao na Moonbeam kako bi meni pomogao — nastavi ga Lisbeth nagovarati. — Tako što ćeš s Bellom oštati ovdje pomoći ćeš i meni. Frederyck voli svoju nećakinju i bio bi silno nesretan da ode odavde i da se negdje muči kad tu imate sve za sretan i ne suviše težak život.

Po smiješku koji se razlio muškarčevim licem Lisbeth je znala da je pronašla prave riječi.

— Dobro, Lisbeth, bit ću zadovoljan što mogu pripomoći da ti i Frederyck budete sretni.

— Isto toliko ćete to biti ti i Bella — odgovori Lisbeth — zadovoljno se smiješeći.

KRAJ

A.B. Guthrie, Jr:

PUT NA ZAPAD

Lie Evans, njegova žena Rebecca i njihov sedamnaestogodišnji sin Brownie – pripremaju se za odlazak na daleki put iz Missourija u Oregon...

* * *

Kola, pritjerana do stražnjih kućnih vrata, bila su gotovo puna, ali ne toliko da ne bi mogla primiti posljednje drage predmete iz kuće. Lonci i tave, jastuci i pokrivači, odjeća i nekoliko komada namještaja, sve što će im najviše trebati na putu bilo je smješteno u kola.

Rebecca se teško opraštala od svoje kuće. Pomela je prašinu s poda i pogledala uokolo. Sve je bilo u kolima. Sve. U kući je ostala praznina i neizreciva pustoš.

– Možemo krenuti, mama. Jesi li gotova? – odjekivao je Browniejev glas u praznoj kući, u sobi u kojoj se rodio, u kojoj je ležao kao malo dijete u kolijevci koju je napravio Lie.

Lie side s kola, ude u kuću i baci pogled uokolo.

– Čini se da si uzela sve, osim ako ne želiš natovariti i kuću.

– Kad bih barem mogla! – odvratila Rebecca.

Mnogo tjedana nakon toga Evansovi se s ostalim članovima karavane nalaze na putu u Oregon, zapadno od Fort Halla. Lie Evans je umjesto nekog Tadlocka postao vođa karavane, a Tadlock je s dijelom karavane skrenuo s puta i pošao prema Kaliforniji. Brownie Evans se oženio Mercy McBee i poveo je sobom, a njezini roditelji su pošli s Tadlockom...

* * *

Evansovima se sad činilo da su svi dani jednaki i da su svi loši. Samo rad, brige i umor, prašina, sunce i vjetar, pa noć, ponovo sunce i ponovo rad. Lie je veselim zviždukanjem pokušavao vratiti staru nadu, ali ona je iščezla. Pretvorila se u prašinu pod beskrajnim okretajima kotača, nestala u daljini.

Dan za danom, prašina se slaže na prašinu, usponi, kotrljanje nizbrdo, zaobilaženje, dok pijesak škripi pod izlizanim gumama a iz zgažene kadulje širi se miris. Gdje je trava? Gdje je voda?

Beskrajni dani, pijesak i kamenje ubijali su ljude i stoku. Kao da se nisu kretali, kao da nikamo neće stići, kao

da karavana stoji nepokretna, iako se kotači okreću.

Onda su došli do raskršća, gdje je put u Kaliforniju skretao ulijevo, gdje su Greenwood i Tadlock sa svojim ljudima krenuli na put prema jugu.

Naposljetku su stigli do rijeke koja se zvala Zmija, do brze vode pune virova i struja. Lie ju je omamljeno promatrao i kao da je Dick shvatio pitanje koje mu se nametalo u mislima, progovori:

— Svejedno ćemo je pregaziti,

— Možda bismo je mogli obići, da izbjegnemo oba prelaska — razmišljao je Evans.

— Mogli bismo — odgovori Dick, iako su mu oči drukčije govorile. — To je isto kao da skapamo od gladi, čini mi se. Zar hoćeš da izgubiš i posljednje grlo stoke? — nasmiješi se. — Rijeka se smiruje. Uspjet ćemo.

Onda su ponovo naišli na pijesak, pa na kadulju i kamenje, bez vode i trave, a stoka je postajala sve iscrpljenija. Sad su se opet našli pred velikom preprekom. Dok je Evans tako razmišljao, približi mu se Summers i reče:

— Mislim da možemo prijeći bez konopaca. Brza je, ali ne odviše.

— Zaustavite se! — poviče Evans Patchu, čija su dvojica kola bila ispred njegovih. Zatim podigne ruku da zaustavi kola iza sebe, pa odgovori Summersu: — Možda je ipak bolje da prva kola svežemo i da neki od nas idu uz njih da se što ne dogodi.

Evans se okrene i poviče kroz zao-kružene dlanove:

— Svi iz kola! — naredio je to, iako su gotovo svi već izašli. Poruka se prenosila od kola do kola do kraja kara-

vane. Evans je čekao dok svi nisu izašli. Posljednja je bila gospoda Byrd, trudnica. Zatim je pozvao najbliže muškarce:

— Mack, Fairmane, Carpenteru! Summers misli da možemo prijeći, no ja smatram da neki od nas moraju poći s prvim kolima, da vidimo kako će izaći na drugu obalu.

Pošli su za njim do čeka karavane, gdje je stajao Patch sa svojim volovima, a Summers je čekao da prvi krene. Jedan od njih privezao je konopac za stražnju osovinu kola. Gospoda Patch je stajala uz drugi par volova. Patch reče:

— Dobro, Dick, krenimo!

Zamahne bičem i volovi povuku a kotači se pokrenu.

Sve se odvijalo polako i uz velike napore, ali bez nepritika. Stoka koja nije bila ujarmljena pode za prvim kolima, pipkajući tlo prije ulaska u vodu. Činilo se da prelazak neće biti težak, jer su usred rijeke bila dva otočića poput dviju malih splavi u matici.

— Daleko je do druge obale i struja je brza — reče Evans Summersu i ostalima koji su držali konopac — ali čini se da nije duboka.

— Dublja je nego što misliš — odvratili Summers. — Voda je bistra, pa se čini da je plitka. Ali nije to strašno, uspjet ćemo.

Evans skrene pogled i zaškilji prema Suncu.

— Dick — reče — na otocima ima mnogo trave.

— Ima — potvrdi Dick.

Zatim se Evans obrati ostalima:

— Potjerajmo stoku prema otocima, neka se najede i ujutro bude spremna i odmorena.

— Dobro si to kazao — reče Summers a ostali su kimali.

— Hajde da kola poredamo u krug i prebacimo stoku na otoke! — naredi Evans.

* * *

Evans se rano probudio. U dolini je još bilo mračno, iako se u visini već daniilo. Zastao je na izlazu iz šatora i zagledao se prema rijeci. U njezinu potmulom huku osjećao je snagu. Taj zvuk je slušao cijelu noć u snovima.

Krene prema rijeci, plašeći ptice koje su noću sletjele na obalu. Rijeka je bila crna i nije joj uspio nazreti dno. Otoci u matici plutali su kao oblaci na noćnom nebu. Učini mu se da na njima vidi stoku kako se kreće u potrazi za pašom.

Prethodne večeri uspjeli su tamo prebaciti stoku, a nakon večere su pričali o prelasku kao da to nije bilo ništa. Krave su, dakako, ponekad morale zaplivati, struja je bila brza, no svejedno je prelazak bio lak. Osim toga, kad se stoka odmori i napase, bit će još jača i sposobnija za prelazak na drugu obalu.

Evans je razmišljao o tome kako je voda nadirala prema konju kojeg je jahao prilikom prebacivanja stoke. Na istoku se nebo počinjalo crvenjeti. Za sat ili nešto više vremena krenut će cijela karavana. Samo da doručkuju, slože šatore i natovare sve na kola.

Po Dickovu savjetu ljudi su prethodnog dana otišli u potragu za drvima, ali su dovukli samo nekoliko omanjih trupaca. Evansu se činilo da od toga nema koristi, samo da ih zapale za objed, pa reče Summersu:

— S ovim trupcima ne bi plutala ni kolica.

— Ne bi ni bilo dobro da kola plutaju — odvrati Summers — jer je struja jaka i mogla bi ih odvući. Treba da kola čvrsto nalegnu na dno. Postavit ćemo trupce na stvari u kolima, da budu teža.

— Dobro. Znači, još samo moramo prijeći i onda razmišljati o drugom prelasku.

— Drugi prelazak neće biti tako težak — reče Summers. — Nemoj se brinuti. Ako se nešto slučajno i dogodi, nitko neće okrivljavati tebe. Lie, mislim da u kola moramo upregnuti četiri jarma volova, a u neka čak šest.

— To znači da će neki volovi morati dva puta prelaziti — odgovori Evans.

— Tako je — reče Summers. — Ako bude više volova, moći će zadržati kola zaplivaju li neki volovi.

— Imaš pravo — zamišljeno potvrdi Evans. — Osim toga, mislim da uz svaka kola moraju ići dva jahača, jedan sa svake strane. Svaki od njih imat će u rukama konopac koji će drugim krajem biti privezan za kola.

Summers potjera konja prema obali, da pogleda riječno dno. Evans je promatrao kako konj ulazi u rijeku. Najprije je zagazio u plicak, nevoljko, ali morao je popustiti pod snažnom Dickovom rukom, odupirući se nogama o tlo dok mu se voda dizala uz trbuh. Na jednom mjestu je morao zaplivati, a Dick je podizao noge da se što manje smoči. Zatim su izašli na bliži otok. Voda se cijedila i s konja i s jahača.

Evans je sjedio na konju i pogled mu padne na Brownieja, koji je s Mercy sjedio u velikim kolima. Pojaše prema njima i reče:

– Ne sviđa mi se to. Pustite mene da prvi pokušam, a onda krenite vi mladi!

– Već smo se o tome prepirali, oče – odgovori Brownie. – Mi idemo prvi. Mercy i ja se ne bojimo. Svejedno moramo prijeći, prije ili poslije.

– Bolje je poslije – odvrati Lie – kad vidimo je li opasno.

– Ako svi budu čekali, morat ćete vratiti neka kola, a to znači da ćete morati tri puta prelaziti – reče Brownie.

– Nikada nisam pobijedio u prepirci – odvrati napokon Evans, a mladi par se smješкао. – Držite se Dickova traga! – zatim odjaše do svojih kola i reče Becky: – Uspjet ćemo, Becky Stići ćemo u Oregon.

Becky ga je zabrinuto promatrala.

– Čuvaj se, Lie! Bojim se za tebe. Svi su čekali na njega. On se vrati na čelo kolone i stane uz Dicka.

– Čini mi se da smo spremni – reče Dicku.

Opazi da Dick gleda natrag. Okrene se i ugleda Byrda, muža gospode Byrd.

– Evanse – obrati mu se Byrd – zabrinut sam za djecu.

– Sve će biti kako treba – odvrati Evans.

– Znam. No bi li ih možda ti mogao povesti u svojim kolima?

– Na prvom prelasku? – upita Evans.

– Tvoja kola su bolja a volovi jači.

– Možeš se poslužiti mojim volovima.

– Imam samo jedna kola – nije se dao Byrd. – Osim toga, nisam baš stručnjak za upravljanje kolima.

– Zašto ne pričekaš da vidimo kako će prva kola prijeći rijeku?

– Želio bih da djeca idu u tvojim kolima – nije popuštao Byrd.

– Dobro – pristane naposljetku Evans. – Dovedi ih ovamo ako želiš.

Byrd je imao devetoro djece, ne računajući ono koje je bilo na putu. Najstariji je bio Jeff, dvanaestogodišnjak plave kose. On je svu manju djecu doveo sobom i utrpali su se jedno za drugim u Evansova kola.

– Spremni smo – zaključio Evans.

– Krećemo – reče Summers Evansu, podbode konja i ude u plicak.

Ubrzo se voda zapjeni oko sapi Dickova konja. Bio je to najdublji dio rijeke od obale do najbližeg otoka. Najdublji, ali ne i najbrži i najopasniji. Voda se brzo penjala uz noge prvog para volova, do njihovih trbuha i više, šikljanjući uz male brane od njihovih tijela. Evans je bio u blizini na svom konju, kako bi mogao priteći u pomoć ako zatreba.

Prvi jaram volova utone u dubinu, a onda izroni na površinu plivajući, prepuštajući se struji uzdignutih glava nad površinom. Evans ih je gurao, podvikujući. Hladnoća mu se penjala uz noge, a onda je osjetio kako mu je konj izgubio tlo pod nogama i zapliva. Čvrsto ga je držao na uzdi. S druge strane volova koji su plivali ugleda Higa kako poteže konopac.

Napokon prvi par volova dodirne čvrsto tlo i povuče ostale. Evans se osvrne i ugleda Brownieja kako se smješka u kolima i Mercy kako drži najmlađe Byrdovo dijete. Otok se približavao. U uzburkanoj vodi se činilo kao da pliva prema njima.

Summers ih povede preko otoka i skrene uzvodno, a onda ih ponovo obuhvati voda i volovi pognu u nju. Vukli su kola naprijed, korak po korak, i kola su se valjala za njima. Ubrzo su stigli do drugog otoka.

Boreći se protiv struje i gledajući kola kako se ljuljaju u vodi i volove kako se s mukom održavaju na površini, Evans pomisli da bi samo planinski ljudi to mjesto nazvali prijelazom preko rijeke. Samo bi ga oni mogli pronaći i vjerovati da kola tuda mogu doprijeti do druge obale. Nije to bio gaz, ta divlja, duboka bujica, već poziv na utapanje. No ipak se nisu predavali.

— Uspjeli smo! — poviče Evans Higu kad su prvi volovi izlazili na obalu.

Hig nije odgovorio, ali je njegovo nasmiješeno lice govorilo umjesto njega.

— Izvrsno! — povikao je Brownie iz kola. — Baš je bilo uzbudljivo!

— Izadite iz kola, Brownie, ti i Mercy, i pazite na djecu da ne padnu u vodu! — rekao je Lie.

— Hoćemo li povesti volove natrag? — upita Brownie.

— Ispregnite ih da se odmore! Prevest ćemo još nekoliko kola prije nego što ih odvedemo natrag.

Poslije, kad su Becky, Mack, Shields i Carpenter bili na drugoj strani, Evans pomisli da su prošle noći imali pravo — prelazak i nije bio odviše opasan. Činilo se da je rijeka opasnija nego što jest, a svojim virovima i snažnom maticom, no kad je Dick predvodio, a on, Lie, i Hig jahali sa strane, bilo je to jednostavno. Do podne, a možda i prije, svi će biti na drugoj strani.

Kad se vratio na južnu obalu, Evans promijeni konja i upita Byrda:

— Jesi li spreman?

— Jesam — odgovori Byrd. — Hvala ti što si odveo djecu! Bilo je najsigurnije da pođu s tobom.

Bio je ozbiljan i oprezan, kao i njegova žena. Summers je jednom rekao da ga ona podsjeća na golubicu, no Evansu se sad činilo da izgleda kao patka.

Iza njih su se nizala kola. Kad prebace sva kola, krenut će i stado. Sad nije bilo veliko, jer je Tadlock sa svojim krenuo drugim putem.

Evans se vrati na čelo kolone.

— Jesi li spreman za još jedno putovanje? — šalio se s Higom koji je sjedio na svom konju kao savijeni prut.

Hig je bio mršav, ali je kao nitko znao jahati, preplivati rijeku ili popraviti pušku.

— Spremniji ne mogu biti — odvratiti.

Upregli su šest pari volova u Byrdova kola, jer su bila teška, a volovi ili su već bili umorni, ili nisu bili dovoljno veliki za takav napor. U početku nije bilo teškoća. Samo bi povremeno volovi zaplivali, jer sad su već tri puta prešli na drugu obalu i pronašli najbolji pravac.

— Činilo se gore nego što zapravo jest — reče Byrd.

— Nije strašno. Bojite li se, gospodo Byrd? — upita Lie.

— Ne bojim se — odgovori žena.

— Samo se čvrsto držite! — reče Lie i krene natrag, prema Dicku.

Dogodilo se iznenađa, blizu obale, bez upozorenja i razloga, kao nešto što iznenađa iskrсне u snu. Volovi su

koračali sigurno, kola su se ljuljala iznad nabujale vode, a onda se prvom volu izmaklo tlo pod nogama, povukla ga je struja i odmah zatim i njegov par.

Spustili su se prema Evansu, bacajući se nogama, tražeći oslonac, a svojom težinom su vukli i drugi jaram. Evans ih je gurao štapom natrag a Hig ih je potezao konopcem s druge strane.

Evansova kobila Nellie nije izdržala. Popustila je pod silinom usplahirenih volova, uplašena i nestabilna u uskovitlanoj vodi. Kola su počela kliziti, napol jedreći, napol kloparajući preko kamenja na dnu. Zatim su stala vući za sobom preostale volove, savijajući jarmove oko njihovih šija, približavajući se matici. Nellie se pod pritiskom približavala dubokoj vodi, u kojoj se nije mogla održati.

Prvi par volova prekasno je pronašao oslonac. Svi volovi dotad su skrenuli s puta. Neki su pokušavali plivati, neki su nastojali dotaknuti dno, no svi su pomahnitali, a ljudi su ih pokušavali vratiti na pravi put. Evans je čuo Higa kako mu nešto dovikuje i Byrda kako više u panici, ali riječi su se gubile u grmljavini vode. Krajičkom oka spazio je ljude na obali i Dicka kako se primiće na konju. U tom trenutku su kola koja su se njihala naišla na veliki podvodni kamen. Struja ih je povukla i kotači su se okrenuli uvis.

Byrd je pokušavao uhvatiti svoju ženu, ali mu to nije polazilo za rukom, a ona se penjala uz kola, plutajući kao kokoš bačena u jezero.

Međutim da voda nije bila jezero, već hladna bujica koja ruši sve pred sobom. Evans je gledao prestrašeno

lice i otvorena usta gospode Byrd, a onda je ona nestala pod vodom i nazirao se još samo komadić njezine plave haljine. On mahnito posegne za tom plavom mrljom, boreći se da održi ravnotežu u virovima koji su ga vukli na dno, a onda pokuša krenuti prema obali. Obala nije bila daleko, a njega je počela izdavati snaga.

Iznad valova koji su mu udarali u lice nazirao je ljude na obali i kola koja je bujica odbacila prema obali. Volovi su se borili da se domognu obale, a njegova Nellie je stajala u blizini. Onda začuje kako ga netko doziva.

– Lie! Lie!

Pred njim se stvori Summers na konju, mašući lasom, koje se zatim spusti do njega i on ga hitro uhvati. Summers ga tada povuče, polako, da konopac ne popusti, a onda skoči s konja i povuče gospodu Byrd prema obali. Ljudi pritrče, a Byrd ispred svih, vičući:

– Ruth! Ruth!

– Sigurno nije mrtva – dahtao je Evans. – Nije bila dugo pod vodom.

Dick polako okrene gospodu Byrd na trbuh i podigne je tako da voda iz nje iscuri.

– Jesi li ti dobro, Lie? – upita Becky zabrinuto.

– Dobro sam, samo sam se zapuhao.

Svi su stajali uokolo i tiho promatrali kako Summers pokušava osviještiti gospodu Byrd.

– Osvješćuje se – reče. – Osjećam kako joj se vraća život.

Zatim je okrene na leđa i ona otvori oči, a on se spusti do nje i povuče joj haljinu preko nogu.

– Jesi li dobro, Ruth? – upita je.
Nije odmah odgovorila. Oči su joj izgledale velike i isprane i prelazile su s lica na lice, kao da pita što to radi na tlu dok je ljudi promatraju odozgo. Iznenada joj se oči napune suzama a lice joj se iskrivi. Evans skrene pogled u stranu.

Nije joj bilo ništa, samo je pretrpjela šok i stoga je plakala. Ubrzo se uz muževu pomoć podigla i pošla prema svojim kolima.

– Najbolje je da neko vrijeme leži – reče Becky i pođe za njom s pokrivačem, a s njom krenu i druge žene.

– Lošim si putem pošao u Oregon – dobaci Summers Evansu, ali mu je osmijeh govorio drukčije.

– Koliko smo izgubili? – upita Evans.

– Nisam još uspio prebrojiti, ali mislim da je sve na broju.

Dok su razgovarali, pridruži im se Byrd.

– Je li sve u redu? – upita ga Evans.

– Mislim da joj ništa neće biti – odgovori Byrd. – Zaboravio sam ti zahvaliti.

– Ne spominji to – odvrati Evans.
– Sreća što znam plivati.

– Ne mogu ti to zaboraviti, želim da znaš – reče tiho Byrd i ode.

– Dobro – obrati se Evans ljudima koji su stajali oko njega. – Ovdje ćemo se ulogoriti. Moramo još prebaciti preostala kola preko rijeke i izvući i popraviti Byrdova kola. Mislite li da je tako najbolje?

Oni samo kimnu u znak pristanka.

– Osim toga, moramo pričekati da nam se stoka napase – doda Summers. – Čekaju nas još veliki naponi.

U PRIPREMI:

**Gordon D. Shirreffs:
POSLJEDNJI VLAK
IZ GUN HILLA**

Izašao je novi broj revije

naš strip

Ako ga nemaš, potraži ga
ODMAH!

